

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENEK

V mlado zarjo!

Ponovno smo imeli na tem mestu priliko opozoriti na jasna dejstva, ki označujejo naš čas kot dobo preloma, ko se idejno, gospodarsko in politično končava doba liberalizma, ki je kot prevladujoča sila obvladala duhove od 16. do našega 20. stoletja. Prva je bila mladina, ki je zaslužila njegov skorajšnji konec. Odtod nemirno iskanje, ki je tako značilno za povojno akademsko mladino pri vseh narodih in v vseh taborih, odtod mrzlična graditev na zopet podiranje, odtod željno iskanje trdnih tal, na katerih bi se mladina varno čutila kot graditeljica lastne bodočnosti. Da je tudi katoliško mladino zajel vrtinec časa, je le naraven in neizbežen proces. Saj so se v njenih vrstah zbirali v vseh časih razboriti fantje, ki so pazno prisluškovali duhu svojega časa in si z mladostnim zanosom utirali pot do daleč postavljenejših obzorij. Tako smo doživeli v teku zadnjih let tudi med katoliško mladino več pokretov z jako radikalnimi nastanki, ki so bili več ali manj svojski, bolj ali manj odgovarjajoči kulturni in socialni strukturi našega naroda.

Pred nedavnim časom pa je skupina katoliških akademikov, včlanjenih v »Zarje«, izdala drobno brošuro »V mlade zarje«, s podnaslovom »Izpoved Zarjanov«. Tudi ta brošura je dokument evolucije, v kateri se nahaja naš mladi rod, na svojem potu do sonca resnice. Vendar pa je jako krepki dokument, ki po dolgih letih nemirnega iskanja v katoliškem in izvenkatoliškem idejnem območju, da slutiti trdna tla in jasno smer bodočega razvoja mlade katoliške inteligentne generacije. Poskusimo za našo javnost poudariti v bežnem pregledu le dve značilnosti, s katerimi se je v navedenem delu katoliška akademska mladina sama označila.

Prvo, kar odseva iz vseh spisov in člankov, je izraz globokega spoštovanja in vdanosti katoliški Cerkvi. Tu ne najdemo več sledu onemu boleznemu nerganju na Cerkve in kritiki karstetstvu, ki so ga takoj po vojni tuji elementi vnesli tudi v katoliške kroge. Tu ne srečamo več priljubljene fraze iz gotove skupine o »Cerkvi, ki je odpovedala«, ko je v resnici odpovedal nekdo čisto drugi. Nasprotno! Najmlajša katoliška akademska generacija je tudi na tem polju pometla z onim filozofskim liberalizmom, ki je tudi nasproti božje ustanovitvi institucij smatral samega sebe, svoj razum in svojo naravo za edino pravilno in mero določajo normo resnice. Odklanja pa tudi ideologijo marksizma, ki vrednoti stvari pod zlog naturalističnim, ekonomskim vidikom. »Katoliška načela so nam podlaga in edino merilo za vse vrednote. Za nas katolicizem ni eno izmed kulturnih gibal in pojavov, ampak ozračje, v katerem živimo in dihamo« — izpovedujejo mladi akademiki v svojem manifestu. S tem programom naša inteligenčna mladina zopet brezpozorno priznava avtoriteto cerkve, ker je sita dolgoletnih debat v svojih vrstah, ki so se brez cilja in haske porazgubljale v pesku in ovirale vsako stvariteljsko delo. Proti klicu notranjega upora pokvarjene in k napuhu nagnjene človeške narave: Non serviam! Ne bom služil, ne bom ubogal! Katoliški akademiki brez pridržka izražajo željo po duhovnem voditeljstvu Cerkve, pa naj se njena volja izraža v njenih institucijah ali v njenih enciklikah. — Priznajmo odkrito, da bi takšna zahteva še pred nekaj leti, postavljena brezkompromisno in brezpozorno pred katoliški akademiki forum, težko ušla pikremu sumničanju. Naj navedemo besede, ki jih je pisec teh vrstic mlad katoliški inteligent pred kratkim v razgovoru jako značilno poudaril: »Za nas je Cerkve voditeljica in avtoriteta. Ker smo katoliški laiki, se podreujemo njenemu vodstvu in hierarhiji. Nas čakajo druge naloge in skrb, da bi na svojih sestankih čas zapravljali s premlavanjem cerkvene kompetence. To prepustimo liberalnim in marksističnim racionalistom, ki se love za izgovori, da ne bi bilo treba poslušati Cerkve.«

Drugo, kar poudarjajo mladi v svoji brošuri, je volja, socialno izoblikovati svoj katolicizem. To je rdeča nit, ki prepleta in druži vse misli. Tudi tu jih pot logično vodi proč od materialističnega liberalizma in marksizma, ki vidita pred seboj le poedince, odnosno razred. Njihov pokret se usmerja v krščanskemu univerzalizmu, ki koordinira vse panoge socialnega življenja v nedeljivo enoto in praktično spravlja v sklad bistvene vrline osebnosti ter pravice in dolžnosti občestvenosti. Katoliško pojmovanje sveta je hierarhično; v najraznovrstnejših stopnjah in oblikah se dviga univerzum. Isto raznolikost kaže tudi človeška družba. Nič ni manj katoliško, kakor vse izravnavačje vrednotenje stvari in ljudi na zemlji. Saj vemo, da ima vsak človek svojo vrednost in svoj pomen, da ima prav svoj le njemu lastni individualni smisel. Prav isto velja za družabne ustanove.

S katoliško miselnostjo v logični skladnosti je torej, ako beremo, da se proti liberalističnemu in kolektivističnemu pojmovanju mehaničnega, vseizravnavačnega družabnega reda katoliški akademiki priznavajo k naravno podani občestvenosti, ki nas po svoji organski razčlenjenosti nujno vodi do stanovskega družabnega reda, ki sicer poedincu omejuje neomejeno svobodo, toda mu z ozirom na skupnost vendarle pušča določeno odmerjen prostor in delokrog, ne da bi njegove bistvene človeške pravice tangiral. Proti kolektivistični psihozi mase katoliški akademiki kličejo k samovzgoji in oblikovanju osebnosti, ki se bo zavedala svoje voditeljske odgovornosti pred narodom. Z likvidacijo liberalizma se zdi, da je na potu tudi zdravjši in naravnejši odnos inteligenta do lastnega naroda. Opaža se tesnejše sožitje in večje vraščanje mlade inteligence v ljudstvo, iz katerega je izšla. Liberalizem ni imel ne smisla ne občutja za skrivnostne vezi, ki vse ude naroda vežejo v eno ljudsko celoto. Liberalizem je znal le mehanično misliti. Družbo je atomiziral, imel je pred očmi le državljane, prezrl pa je, da se človečanstvo poedince uresničuje in razvija vedno tudi v neki nacionalni pripadnosti.

V tem pravcu je nad vse značilna prisega

Nemčija proti vsemu svetu

Na vse koncesije en sam: NE!

Posledica: Nadaljnje vedno hujše oboroževanje vsega sveta

Von Neurath, nemški zunanji minister.

„Reichspräsident“ se umakne Reichsliührerju

London, 16. okt. AA. Reuter poroča iz Berlina, da bodo volitve dne 12. novembra po vsej priliki prinesle ukinitve urada nemškega državnega predsednika in predsednikove funkcije same. Mnogi znaki kažejo na to, da se je Hindenburg zaradi Hitlerjeve politike sklenil umakniti v Neudeck, tako da bi Hitler postal edini zakonodajec Nemčije. Nekateri mislijo, da je Hindenburg hotel odstopiti v korist bivšega nemškega cesarja. S tem v zvezo spravljajo nedavni obisk bivšega nemškega prestolonaslednika v Neudecku. Politični krogi so ta obisk močno komentirali, toda v nacionalno socialističnih krogih ni posebnega navdušenja za monarhijo. V vodilnih krogih nacionalnih socialistov veliko razpravljajo o ukinitvi posebnega položaja državnega predsedništva in o ustanovitvi položaja državnega voditelja, ki bi bil obenem državni kancelar.

★

Korak, ki ga je storila nemška vlada s tem, da je Nemčija zapustila razorožitveno konferenco v Ženevi in obenem najavila svoj izstop iz Zveze narodov, je naravnost usodnega pomena za vso Evropo. Kakor z vso točnostjo poudarja »Tempsc«, pomeni nemški korak konec politike mednarodnega sodelovanja in utrjevanja miru, katere se je začela leta 1927, ko je bila Nemčija sprejeta kot članica v Zvezo narodov. Zelo težko bo to politiko mednarodne solidarnosti v Evropi in v svetu zopet vpostaviti. Nemčija je — tako beremo v uvodniku »Tempsc« — 14. t. m. — prizadela strahovit udarec Društvu narodov, ki je Nemčijo sprejelo v svojo sredo, dasi Nemčija ni zadostila vsem zahtevam versailleške mirovne pogodbe. Nemčija pa pozablja, da se ima ravno temu dejstvu zahvaliti za to, da je bilo Porenje predčasno izpraznjeno, da so se brisale reparacije in da je zopet postala velesila v zboru evropskih držav. Z izstopom iz Društva narodov je Nemčija žrtvovala svoj želji po zopetni oborožitvi vse ugodnosti, ki so bile posledica njenega članstva v Društvu narodov — stvar, na katero Hitler bržčas ni mislil, ko je s svojim proglasom na nemški narod zaloputnil za seboj vrata Društva narodov.

Kaj si more Nemčija obetati

Kaj si more Nemčija obetati od take politike — se sprašuje »Tempsc«. Nemčija zavzema pred vsem svetom polno odgovornost za to, da leži sedaj na tleh vse, kar so evropske države v teku 14 let z največjim trdom zgradile, da ustanovijo trajen mir med narodi. S tem Nemčija gotovo ničesar ne pridobi. Ker je zaradi nemškega koraka splošna pogodba med vsemi evropskimi velesilami v zadevi razorožitve onemogočena, zato je sedaj versailleška pogodba, ki je bila zadnja leta v bistvenih stvareh v korist Nemčije dejansko malodane razveljavljena, vpostavljena v polnost, in velesile, ki so jo podpisale, ne bodo več pustile, da bi se kršila. V Berlinu to vedo, zakaj Baldwin je v svojem govoru v Birminghamu jasno povedal, da je Anglija pripravljena braniti sadove svetovne vojne, ki so jo stali 900.000 mrtvih, z orožjem v roki ravno tako kakor leta 1914, ko je šla v vojno, da se upre invaziji Belgije. Nemci vedo, da bodo Angleži marširali v strelske järke z isto odločnostjo kakor pred 19 leti, če bo Nem-

katoliških mladih inteligentov: Pošteno služiti svojemu narodu! V tej smeri hočejo izoblikovati svojo osebnost, svoj značaj, za tem ciljem bodo šli njih napori.

Mislimo, da je po vsem tem njih apel na katoliško javnost, da jim posveča več pozornosti, skoraj odveč. Sicer si ne prikrivajo, da jih čaka še mnogo dela. Pot, na katero stopajo, je gotovo prava, toda zahtevala bo celih mož in žrtv, ki jih je v stanu doprinesti le mladostni idealizem, kadar si je svest borbe za resnico. Toda mladina, ki je pokazala toliko dobre volje, da se osvobodila kričavih ekstremov in modnih struj enodnevnice, ki se odkrito in pošteno prizadeva za svojo duhovno rast, in ki tako iskreno izpoveduje vero v Boga in svoj narod, takšna mladina ne zasluži le zanimanja katoliške javnosti, na katero apelira, ampak je vredna tudi njene iskrene ljubezni.

čija hotela kljubovati vsemu svetu z novo oborožitvijo. Polom razorožitvene konference po krivdi Nemčije bo brez dvoma pospešil splošno oboroževanje držav in vsi narodi bodo morali vzeti na svoja ramena ogromna bremena, ki so s tem združena. Tega svet Hitlerjevi Nemčiji ne bo odpustil in edini odgovor na njen korak more biti ta, da se vsi, ki ljubijo mir, združijo, da odvrnejo nemško nevarnost.

Iz teh jasnih izjavanj oficioznega glasila francoskega zunanjega urada se razvidi, kakšne dalekosežne posledice utegne imeti korak kancelerja Hitlerja.

Kako je prišlo do poloma

Da se razume objektivno stanje stvari, si je treba predočiti, pred kakšne probleme je bila postavljena razorožitvena konferenca, preden je Hitler s svojim korakom onemogočil evropski sporazum glede razorožitve.

Razorožitvena konferenca se je pečala z znanim predlogom MacDonalda. Ta predlog je zahte-

val od velesil, da se odločijo glede sledečih vprašanj:

1. Ali naj bivši zavezniki (Francija, Anglija, Italija) razorožijo takoj ali ne?
2. Ako sklenejo, da ne razorožijo takoj, naj določijo, kako dolga naj bo doba preizkušnje, na kateri naj bi se začela efektivna razorožitev. (Doba preizkušnje naj bi se določila zaradi tega, da bi se videlo, ali ima Nemčija resno voljo in namen, odpovedati se nasilju kot sredstvu reševanja mednarodnih sporov).
3. Ali naj se določi mednarodna kontrola oboroževanja?
4. Ali naj se Nemčiji v smislu enakopravnosti, ki ji je bila načeloma priznana decembra meseca lanskega leta, dovoli oboroževanje v toliko, da sme uvesti nekatere vrste orožja (bojna letala, podmornice in tanke), ki so ji bile prepovedane po versailleškem paktu?
5. Kakšna naj bi bila sredstva, s katerimi bi se kaznovali oni, ki se ne bi držali splošne pogodbe o razorožitvi?

Zavezniki so odnehali do zadnjega

Vzrok preloma - nemška trma

Stališče posameznih velesil glede teh vprašanj je bilo v zadnjem momentu, ko je Nemčija najavila svoj izstop, sledeče:

1. Francija, Italija in Anglija so izjavile, da se ne morejo razorožiti takoj, na kar je pristala tudi Nemčija, ki si je pa pridržala načelno pravico, da od velesil slej ko prej zahteva redukcijo orožja v smislu versailleške pogodbe same, ki je obenem, ko je razorožila Nemčijo, določila, da se bodo poslopa razorožile tudi vse ostale države brez izjeme.

2. Preizkusna doba se je določila za dobo 4 let. Nemčija je izjavila, da na to dobo pristane, toda samo pod pogojem, če se ji dovoli, da se sme med tem oborožiti z nekaterimi tipi orožja, prepovedanimi od versailleške mirovne pogodbe. To svojo zahtevo je Nemčija utemeljevala s tem, da je le logična posledica decembra meseca 1932 načeloma priznane ji enakopravnosti.

Francija je na to odgovorila, da je Nemčiji bila načelna enakopravnost priznana v času, ko še ni prišel na vlado hitlerizem. Drugič pa se je Nemčiji načelna enakopravnost priznala samo pod pogojem, da se prizna pravica Franciji do sigurnosti pred vsakim eventualnim napadom od strani Nemčije — ta sigurnost pa zahteva, da se uvede preizkusna doba, med katero se Nemčija ne sme iznova oborožiti, kakor sedaj ona zahteva. In konč-

no je popolnoma nelogično, če se dovoli Nemčiji, da uvede tipe orožja, ki jih bo, ko bodo preizkusna leta minila, itak morala uničiti.

Kar se tiče Italije, svojega tozadevnega stališča ni oficionalno formulirala, zdlo se je pa, da je pripravljena uvedbo nekaterih tipov orožja Nemčiji dovoliti.

3. Kar se tiče kontrole nad orožjem, so tako Francija, Italija in Anglija kakor tudi Nemčija sprejele stalno in avtomatično kontrolo. Toda tudi v tem oziru je Nemčija postavila pogoj, da se ji mora dovoliti delna oborožitev, češ da bi v nasprotnem slučaju kontrola pomenila nadaljevanje ponižujočega položaja za Nemčijo.

4. Francija in Anglija sta popolnoma edini v tem, da versailleška mirovna pogodba absolutno prepoveduje Nemčiji vsako, četudi samo delno oboroževanje.

5. Francija stoji na stališču, da se morajo uvesti kazenske sankcije, ako bi kakšna velesila ne izpolnjevala obveze splošne razorožitve — Italija, Anglija in Nemčija pa so proti takim sankcijam, ker bi povzročale nepremagljive težkoče.

Po dveh mesecih razpravljanja po zgoraj navedenih problemih je izstop Nemčije, ki je do konca brez vsakega kompromisa vztrajala na tem, da se ji mora dovoliti zopetna oborožitev, vsaj deloma, povzročil popoln polom konference. Kaj bo temu sledilo, pa bomo kmalu videli.

Sodba angleške javnosti: Položaj ni tako hud, kakor je na prvi hip izgledalo

London, 16. okt. AA. Nadaljni postopek razorožitvene konference še ni znan. Listi smatrajo, da bo predsednišči konference predložilo splošni komisiji, naj se konferenca odgodi za teden dni, tako da bodo mogli delegati medtem stopiti v stike s svojimi vladami in se z njimi sporazumeti o bodočnosti konference.

»Times« pravi, da je zdaj naloga posameznih vlad, da dopovedo Hitlerju, da vročkovni sklepi nikakor ne morejo prinesiti Nemčiji diplomatskih uspehov. Nemški državni kancelar je udaril baš v trenutku, ko so bila pogajanja tako blizu sporazumu, kakor nikoli do zdaj. List je mnenja, da bo najlažje obnoviti upe v končno rešitev razorožitvenega vprašanja s tem, da se druge države o njem končno sporazumejo in nato prepustijo Nemčiji, naj sporazum sprejme. Podobno sodi tudi »Daily Herald«, ki pravi, da je najboljšje, če konferenca nadaljuje pogajanja in če sprejme konvencijo o odkritosrčni in bistveni razorožitvi.

»Daily Telegraph« pravi, da zdaj ni čas za alarmantno agitacijo. Zaukrat ni razloga za bojazen, da bi bil mir ogrožen. Nemčija nikakor ni v položaju ponižanja države, Zavezniki so izpraznili predčasno Porenje, vojaško nadzorstvo nad Nemčijo so ukinitili, reparacije so bile črtane, in Nemčijo so sprejeli v Društvo narodov in s tem izkazali najvišje časti in moči v Svetu Društva narodov. Nemčija se zdaj repenči, ker so druge države za splošno razorožitev in ker hočejo Nemčiji priznati ravnopravnost šele čez nekaj let in ne takoj, ker je to odvisno od mednarodnega zaupanja.

Pakt štirih ne igra nobene vloge

Pariz, 16. okt. (a) Tu so se zadnje dni razširili glasovi, da hočeta Nemčija in neka druga velesila izločiti vprašanje razorožitve z razorožitvene konference ter ga prenesti na teren držav-podpisnic pakta štirih. Ti dve državi očitno računata s tem, da bi se pri razgovorih v štirih dale laže izsiliti koncesije od Francije.

Tudi snočnji »Tempsc« se v uvodniku dotika tega vprašanja, pri čemer je misel na to, da bi se razorožitveno vprašanje preneslo na drugi diplomatski teren, to je na teren štirih držav, ki so podpisale pakt štirih, odločno odklanja. List pravi: Ta misel je samo nova zmota. Opozoriti je treba na to, da stoji pakt štirih po svojem uvodu in bistvenih točkah v zvezi z Društvom narodov in nalaga državam podpisnicam obvezo, da morajo vse storiti

za zagotovitev uspeha razorožitvene konference, s katere se je Nemčija zdaj iz lastnega nagiba izključila.

V zvezi s tem komentarjem je treba opozoriti na zadržanje Italije, ki očitno želi, da bi se razorožitvena konferenca odgodela.

Konferenca zaseda dalje

Ženeva, 16. oktobra. AA. Ker se je odbor razorožitvene konference izrekel za to, da se konferenca nadaljuje, je sklenil sklicati prihodnjo sejo na sredo 25. t. m., splošna komisija se bo pa sestala 26. t. m.

Splošna komisija konference je soglasno odobrila sklep odbora, da se zasedanje nadaljuje, in se bo sestala 26. t. m., kakor je bilo predlagano.

Madžari premišlujejo

Budimpešta, 16. okt. b. Včeraj popoldne je ministrski predsednik Gömbös pozval k sebi zunanje ministrice Kanyo in njegovega namestnika Khuen Hedervarya ter upravnika političnega oddelka v zunanjem ministertvu, barona Apora. Konferenca so trajale ves dan do večera, nakar je bil izdan kratek komuniké, v katerem se pravi, da je vlada po izstopu Nemčije iz Zveze narodov uvidela potrebo, da prouči političen položaj. Končni sklep v tej stvari še ni bil sprejet.

Amerika se boji za dolar

Washington, 16. okt. b. Kljub nedelji so včeraj v državnem departmanu državnega ministertva delali ves dan. Vsi uradniki so bili na svojih mestih, kar se dogajalo v izredno resnih slučajih. V finančnih krogih prevladuje prepričanje, da bo po izstopu Nemčije iz Zveze narodov prišlo do resnih komplikacij v Evropi in da se bo sedaj ameriški kapital, ki je tam plasiran, azčel polagoma vračati v Združene države. To bo imelo zopet za posledico okrepitev dolarskega tečaja. Tak razvoj tečaja pa bi medtem uničil finančno borbo ameriške vlade, ki ji vodi, odkar je dolar devalviran. Radi tega menijo bančniki, da bo ameriška vlada prisiljena intervenirati, da prepreči porast dolarskega tečaja.

Dunajska vremenska napoved: Nadaljno povečanje oblačnosti, zato ponoči tudi ne bo več tako hladno. Čez dan le malo nad 10 stopinj. Na zapadu in severu mogoče lahne padavine z osvežujočimi zapadnimi vetrovi.

„Avstrija vedro gleda v bodočnost“ (Major Fey)

Dunaj, 16. okt. AA. Glede na umor člana pomožne policije je imel včeraj avstrijski podkancelar Fey govor, v katerem se je dotaknil vseh važnejših političnih dogodkov. Posebno je aludiral na kongres avstrijskih socialistov, ki se je te dni vršil na Dunaju in na katerem so delegati tujih držav ostro nastopili proti avstrijski vladi. Fey je naglasil, da je vlada pozorno spremljala vse govorniške izlive na tem kongresu in da je odločena, da ne bo več trpela širjenja marksističnih tez, ki »spadajo že dolgo med staro šaro«. Nato je omenil izstop Nemčije iz razorožitvene konference ter dejal: Naj se v Nemčiji zgodi kakoli, Avstrija lahko mirno in vedro gleda v bodočnost, če ohrani svojega patriotskega duha in svojo vojsko.

Demonstracije hitlerjevcev

Dunaj, 16. okt. AA. Okoli pokopališča v delavskem predmestju, kjer se je vršila spominska svečanost za obletnico smrti dveh nacionalnih socialistov, ki so ju ubili 15. oktobra 1932 v nekem spopadu, je včeraj demonstriralo več tisoč nar. socialistov. Morala je intervenirati policija, ki je z gumijevkami razgnala demonstrante, ko so hoteli predrti policijski kordon in kričali Hitlerju. Okoli 50 oseb je aretiranih, med njimi več žensk. Nacionalno socialistični študentje so že kar prva predavanja izrabili za prireditve velike demonstracije. Na univerzi in na tehniški visoki šoli so postavili smrtiljive bombe, ki so eksplodirale in povzročile paniko. Demonstracije so se nadaljevale tudi zunaj univerze. Z balkona tehniške visoke šole so študentje razobesili zastavo s kljukastim

križem. Policija je z gumijevkami razgnala demonstrante in jih več aretirala.

Dunaj, 16. okt. c. Ker je vlada prepovedala Zvezo nemških študentov, je prišlo danes na vseh avstrijskih vsučiliščih na Dunaju, v Grazu in Innsbrucku do hudih demonstracij. Na Dunaju so se začele demonstracije na tehniki, kjer so študenti razobesili narodno socialistične zastave in zažgali več možnarjev, nabili s papirjem. Tudi na dunajskem vseučilišču so bile demonstracije. Policija je takoj intervenirala in razgnala študente. Trije so bili ranjeni, 17 pa je bilo aretiranih. Kakor je razvideti iz dosedanjih poročil, so bile demonstracije v Innsbrucku mnogo večje. Tam so študenti metali bombe, ki so povzročale velik dim, tako da je bilo vse poslopje v dimu. Po nalogu vlade so sedaj vsa vseučilišča zaprta. Predavanja se sploh še niso začela, temveč se vršijo samo vpisi. Vstop v vseučilišča bo odslej dovoljen samo s posebno legitimacijo, razen tega pa pripravila vlada naredbo, po kateri se bo izključil iz vseh avstrijskih visokih šol vsak študent, ki bi ga zalotili pri demonstracijah.

Austromarksisti zborujejo

Dunaj, 16. okt. b. Današnji kongres socialno-demokratske stranke bo trajal še danes ves dan, nočjo pa bodo volitve novega predsedništva in strankinega sveta na temelju nove reorganizacije stranke. Za nočjo je bilo istakto sklicanih več skupščin, posebno v delavskih okrajih, kjer bi morali nastopiti razni inozemski politiki, med njimi tudi Vandervelde, vendar pa je policija vse govore brez izjeme prepovedala.

Titulescova pot po Balkanu

Pariz, 16. okt. (a) Iz Ankare poročajo, da pri naša turški poluradni list »Hakimijeti Midijeti« članek, v katerem pozdravlja prihod g. Titulesca v turško prestolnico in med drugim pravi:

Obisk g. Titulesca v Ankari je prišel v kritičnem trenutku, v katerem dobiva politika sprave in varnosti velik pomen in v katerem zbujajo politični položaj v Evropi bojazen. V teh dneh, ki so kalni in usodni za ves svet, bi bilo koristno za naš narod in našo državo ter za vso Evropo, če se pokaže, da je ozračje na Balkanu, na Crnem morju in Sredozemskem morju varno pred sleherno opasnostjo in anarhijo.

Atene, 16. okt. AA. Atenska agencija poroča: Predsednik grške vlade Caldaris je dal novinar-

cem izjavo o razgovorih v Ženevi. V Ženevi — je dejal Caldaris — sem se opetovano sestal z jugoslovanskim zunanjim ministrom Jevtičem. V medsebojnih razgovorih sva ugotovila, da med Grčijo in Jugoslavijo ni nobenih nesoglasij, temveč da spaja obe državi najpristranejšje prijateljstvo. O predstojećem potovanju romunskega zunanjega ministra Titulesca v Atene je Caldaris izjavil, da bo tudi ta obisk potrdil dosedanje prijateljske stike med obema državama. Kar se tiče Bolgarske, je Caldaris izrazil nado, naj bi prišlo v najkrajšem času do tesnejšega sodelovanja z njo. To se bo zgodilo, čim bodo rešena finančna vprašanja, ki tvorijo še sporno točko, v zadovoljstvo obeh strank.

Kongresi kulturnih ustanov

Slovanske žene

Belgrad, 16. okt. m. Kongres Edinstva slovanskih žena je danes dopoldne nadaljeval svoje delo. Skoraj vse dopoldne so razne delegatice slovanskega ženskega društva razmotirale o vprašanju, kateri jezik naj bo običajni jezik na kongresu Edinstva slovanskih žena, ker se žene baje ne razumejo, če govorijo posamezne delegatice raznih slovanskih društev v svojih materinskih jezikih. Zaradi tega je poljska senatorka Hubicka predlagala kot običajni jezik francoski. Proti temu predlogu se je takoj uprla zastopnica bolgarskih žena, ki je predlagala ruščino za običajni jezik. Predlog zastopnice bolgarskih žena je podprla tudi zastopnica naših žena ga. Ivanjič. Protij ruščini pa je nastopila predstavnica češkoslovanske žena, ga. Čapková, ki je zahtevala, da naj ostane pri dosedanjih praksi, namreč, da vsaka zastopnica ženskega društva govori v svojem materinskem jeziku. Debatu o tem vprašanju dopoldne še ni bila končana in se je nadaljevala popoldne.

Zveza izseljencev

Sarajevo, 16. okt. m. Včeraj popoldne in danes dopoldne se je nadaljeval kongres Zveze naših izseljencev. Na kongresu je bilo prečitanih par zelo zanimivih referatov o težkem položaju, v katerem so naši izseljenci v inozemstvu, zlasti v Južni Ameriki, kjer hodijo brez posla po ulicah in prosijo miloščine, prenočujejo pa po raznih kanalih in luk-

Nemci v baltških državah

Moskva, 16. okt. b. Sovjetski tisk ostro napada Nemčijo zaradi aktivnosti, ki jo v zadnjih časih izvaja nemška vlada v baltških državah. Po informacijah sovjetskih listov je cilj te nemške akcije, da v Estoniji, Finski in Latviji ustvari baze, ki naj bi služile Nemčiji za slučaj vojne proti sovjetski Rusiji. »Izvestija« trdijo, da je Hitlerjev pokret razvil živahno akcijo v omejenih baltških državah, ki jo je treba pozorno zasledovati in onemogočiti. Vse kaže, da vsa pota vojne blaznosti brez razlike vodijo v Berlin. Zaradi tega sovjetska vlada ne more ravnodušno gledati na krvavo zarjo, ki vstaja v Nemčiji.

Kako demonstrirajo Francozi

Pariz, 16. okt. (a) Včeraj so v dvorani občinskega doma v Arrasu odkrili sobo Robespierrovo. Ob odkritju te sohe je prišlo v Arrasu do več incidentov. Tako so včeraj zgodaj jutraj našli na arraskem trgu, kjer so za velike revolucije usmrčali ljudi, giljotino v naravnih velikosti. Drugo giljotino so našli na nekem drugem koncu mesta. Oblasti so obe giljotini takoj odstranili. Razen tega so nasprotniki Robespierrovo proslave polili ponoči vse glavne ulice v mestu z rdečo barvo, ki je spominjala na kri, po zidovih so pa nalepili lepake proti Robespierrovi in njegovi proslavi. Med proslavo samo ni prišlo do nikakega incidenta.

Železniška nesreča

Belgrad, 16. okt. m. Pri »Sestih topolih«, kjer se nahajajo znana belgrajska kopališča, je prišlo danes popoldne ob 13.30 do večje železniške nesreče, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Dve lokomotivi, ki prevajata sladkorno repo iz zunanega belgrajskega kolodvora v sladkorno tovarno na Čukarici, sta v tem času potiskali več vagonov, natoovorjenih s sladkorno repo. Kretnica pa ni bila dobro postavljena in sta lokomotivi namesto na prazno četrtro progo zavozili na peti tir, kjer je bilo par tovornih vagonov. Ker sta lokomotivi vozili s polno paro, so vagoni z vso silo trčili v na peti progi se nahajajoče vagon. Udarce je bil tako silen, da sta se dva vagona popolnoma razbila, štirje pa so hudo poškodovani. Pa tudi železniška proga je na dveh mestih poškodovana. Do železniške nesreče je prišlo radi neopazljivosti premikača.

Izid občinskih volitev

Skupno za vso banovino

Ljubljana, 16. oktobra. AA. Končni izid občinskih volitev v dravski banovini je ta-le: Vpisanih volilnih upravičencev je bilo: 274.282, glasovalo je: 188.017 volitev (68,5%). Jugoslovanska nacionalna stranka: 125.663 glasov (66,9 %). Kombinirane liste: 12.024 glasov (6,5%). Opozicija: 48.293 glasov (25,6%). Socijalisti: 2.037 glasov (1%). JNS ima v svojih rokah 296 občin ali 80,5%, kombinirane liste 16 ali 4,4%, opozicija 55 občin ali 14,8% in socijalisti 1 občino ali 0,3%.

Po posameznih srezih

BREZICE
Število volilnih upravičencev: 9.791.
Število oddanih glasov: 6.738.
Dobile so: JNS 5.488, kompr. 235, opozicija 1.015 glasov.
Večino imajo: JNS v 3 občinah, kompr. 9, opozicija 1.

DOLENJA LENDAVA
Število volilnih upravičencev: 10021.
Število oddanih glasov: 6853.
Dobile so: JNS 5378, kompr. 3275 glasov.
Večino imajo: JNS 5 občinah, kompr. 9.

DRAVOGRAD
Število volilnih upravičencev: 8767.
Število oddanih glasov: 5380.
Dobile so: JNS 2930 glasov, kompr. 1517, opozicija 364, socijalisti 569.
Večino imajo: JNS v 5 občinah, kompr. v 4, opozicija v 1, socijalisti v 1.

GORNJI GRAD
Število volilnih upravičencev: 4863.
Število oddanih glasov: 3206.
Dobile so: JNS 2167 glasov, kompr. 296, opozicija 743.
Večino imajo: JNS v 6 občinah, kompr. v 1, opozicija v 5.

KAMNIK
Število volilnih upravičencev: 10.135.
Število oddanih glasov: 8.114.
Dobile so: JNS 4373 glasov, kompr. 714, opozicija 3027.
Večino imajo: JNS v 11 občinah, kompr. v 1, opozicija v 6.

KOČEVJE
Število volilnih upravičencev: 10696.
Število oddanih glasov: 7922.
Dobile so: JNS 5808 glasov, kompr. 0, opozicija 2164.
Večino imajo: JNS v 12 občinah, opozicija v 2 občinah.

KONJICE
Število volilnih upravičencev: 5471.
Število oddanih glasov: 3206.
Dobile so: JNS 1843, kompr. 780, opozicija 533.
Večino imajo: JNS v 6, opozicija v 1 občini.

KRANJ
Število volilnih upravičencev: 9811.
Število oddanih glasov: 7275.
Dobile so: JNS 4325, kompr. 398, op. 2542.
Večino imajo: JNS v 12, opozicija v 3 občinah.

IZPOSTAVA ŠKOFJA LOKA
Volilnih upravičencev: 7208.
Število oddanih glasov: 4624.
Dobile so: JNS 1935, opozicija 2537.
Večino imajo: JNS v 8, opozicija v 2 občinah.

KRSKO
Število volilnih upravičencev: 14.332.
Število oddanih glasov: 9618.
Dobile so: JNS 5918, kompr. 865, op. 2827.
Večino imajo: JNS v 14, kompr. 2, op. v 3 občinah.

MARIBOR, DESNI BREG
Število volilnih upravičencev: 14.590.
Število oddanih glasov: 9.265.

Utrinki

BOJ NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Na zborovanju škotske mladinske zveze je imel nadškof iz Edinburgha msgr. dr. MacDonald znamenit govor, v katerem je dejal:

»Katoličani še vedno ne razumejo nujnosti, ki jo reševa enciklika sv. očeta! Še vedno niso sprejeli, da papež resno misli. On je najbolje poučen človek na svetu. Nihče mu ne more očitati, da mu manjka poguma, saj je vsemu svetu dal svoj zveljavljen. Gre za boj na življenje in smrt, ki ga bo svet moral izbojevati proti silam zlega. Ali bo svet v bližnjih prihodnjih letih postal pekel na zemlji, to je odvisno od nas katoličanov. Ali bo zahodno-evropska kultura razpadla v razvaline, ali jo bosta izpodrinila boljševizem in poganstvo, to bo odvisno od našega delovanja. Prav lahko se bo zgodilo, da so tu med nami ljudje, ki bodo še prešli svojo kri in dobili mučniški venec. Pripravimo se na to, ker je to čisto mogoče.

Niti svet niti katoličani doslej še niso razumeli strahotnega pomena brezposelnosti. To vprašanje postaja vsak dan resnejše in težje. Parlament je odpovedal. In res se zdi človeku, da tega vprašanja parlament ne more rešiti. Saj ne ve, kje naj začne in kje naj neha. Zato bi rad vsakemu delajočemu človeku zaklical, naj za brezposelnost kaj stori iz holednosti do Boga, ker more še delati. Njemu ni nemogoče nekaj storiti za tiste, ki ne morejo več delati. Ko bi vsak katoličan poslušal moje prošnje, bi brezposelnost vprašanje na koncu svetlega leta bilo čisto drugično.

ZDRUŽENA SVICA

Na predvečer nacionalnega praznika je imel katoličan Motta, zvezni predsednik v Švici, odličen govor. Med drugim je rekel tudi tole:

»Prišla je ura, ko se umika nočna tema in se trga koprena noč, ki visi nad švickimi vrhovi. Zuhlj vesolja bodo zaplapolali na visokih planotah in vršcih. Zvoči zvonov odmevajo po vseh hribih in dolinah, mi pa vidimo pred seboj svojo domovino v obliki močnega oltarja, ki na njem gori polno sece in plamte darilne ognji. Naša zvezna usluga ima na čelu zapisano ime božje; mi pa se obrnemo v molitvi k nebu in prosimo kakor nekoč naši očetje, naj nam Bog pomaga, da bomo ohranili in povečali enotnost, moč in čast naroda.

In narod, kateremu je katoličan Motta govoril, je narod Nemcev, Francozov, Italijanov! Vsi so edini v ljubezni do domovine, Jasno, da Svica o narodnem socializmu ne mara nič slišati.

Dobile so: JNS 7350, kompr. 523, op. 1393.
Večino imajo: JNS v 12, kompr. —, op. v 2 občinah.

(Limbuš prihodnjo nedeljo nove volitve, ker so neznani storilci tik pred zaključkom volitev

MARIBOR, LEVI BREG

Število volilnih upravičencev: 13.634.
Število oddanih glasov: 8.065.
Dobile so: JNS 6.259, kompr. 332, op. 1.474.
Večino imajo: JNS v 17, op. v 1 občini.

LASKO

Število volilnih upravičencev: 10806.
Število oddanih glasov: 7165.
Dobile so: JNS 3513, kompr. 237, op. 3415.
Večino imajo: JNS v 4, kompr. v 1, op. v 3 občinah.

LITIJA

Število volilnih upravičencev: 10357.
Število oddanih glasov: 8104.
Dobile so: JNS 4019, kompr. 1292, op. 2492, Soc. 301.
Večino imajo: JNS v 8, kompr. v 3, op. v 3 občinah.

LJUBLJANA

Število volilnih upravičencev: 20.457.
Število oddanih glasov: 14.717.
Dobile so: JNS 9048, kompr. 1809, op. 3860.
Večino imajo: JNS v 21 in op. v 3 občinah.

LJUTOMER

Število volilnih upravičencev: 10.414.
Število oddanih glasov: 7318.
Dobile so: JNS 5169, op. 2.149.
Večino imajo: JNS v 13, op. v 1 občini.

LOGATEC

Število volilnih upravičencev: 7505.
Število oddanih glasov: 5189.
Dobile so: JNS 3579, op. 1610.
Večino imajo: JNS v 10, opozicija v 2 občinah.

METLIKA

Število volilnih upravičencev: 2608.
Število oddanih glasov: 2063.
Dobile so: JNS 1476, op. 587.
V okraju so štiri občine, ki vse pripadajo JNS.

MURSKA SOBOTA

Število volilnih upravičencev: 15597.
Število oddanih glasov: 10.454.
Dobile so: JNS 10.027, kompr. 427.
Večino imajo: JNS v 18, kompr. v 1 obč.

NOVO MESTO

Število volilnih upravičencev: 12489.
Število oddanih glasov: 8098.
Dobile so: JNS 5439, kompr. 316, op. 2343.
Večino imajo: JNS v 14, op. v 2 občinah.

PTUJ

Število volilnih upravičencev: 17952.
Število oddanih glasov: 12383.
Dobile so: JNS 7993, kompr. 1056, op. 3334.
Večino imajo: JNS v 21, kompr. v 3, op. v 4 občinah.

RADOVLJICA

Število volilnih upravičencev: 10625.
Število oddanih glasov: 8104.
Dobile so: JNS 4937, kompr. 281, op. 2287, soc. 599.
Večino imajo: JNS v 11, op. v 4 občinah.

ŠMARJE

Število volilnih upravičencev: 11445.
Število oddanih glasov: 6403.
Dobile so: JNS 4569, kompr. 548, op. 1286.
Večino imajo: JNS v 12, op. v 2 občinah.

SLOVENJGRAD

Število volilnih upravičencev: 7207.
Število oddanih glasov: 4624.
Dobile so: JNS 1936, op. 2537, soc. 151.
Večino imajo: JNS v 4, op. v 5 občinah.

KATOLIŠKI POUK ZA ODRASLO MLADINO

Škof iz Forta Wayne v Ameriki je v svojem nagovoru poudaril, da bo treba bolj skrbeti za versko nadaljevalni pouk tiste mladine, ki je že odrasla šola. Dejal je: »Glavni vzrok, da tako narašča verska mladenost, je to, da mladina, ko pride iz šol, nima prav nobenega pouka v verskih rečeh. Pa bi ravnalo v tej dobi mladina morala biti temeljito in natančno poučena v katoliških naukih, o zakonu, o rojstvu, materinstvu in drugih važnih vprašanjih; prav tako, kakor tudi na drugi strani številni klubi ter literarni, umetniški in glasbeni krožki skrbijo, da se poglobi znanje, ki ga je mladim ljudem v tem oziru dala šola.

KATOLIŠKO DIJASTVO NA POLJSKEM

Katoliška dijaška društva na Poljskem imajo svoj prav poseben značaj. So zastopstva in nosilci katoliške mladine, ki je prevzela nalogo, da ponese Kristusov nauk v vsakdanje življenje. Njihova vloga je toliko važnejša, ker je večina poljskih akademikov praktično in pozitivno vdana verskemu in cerkvenemu življenju. Samo v Varšavi si v veliki noči lahko naštel 12.000 dijakov, ki so šli k sv. obhajilu. Vseh katoliških dijakov na Poljskem je kakih 35.000. Največje katoliško dijaško društvo je Marijanska bratovščina, ki je zastopana na sedmih vseučiliščih in šteje 1500 članov. Njen namen je širiti Marijino češčenje med dijaki in dijakinjami.

Na drugem mestu so akademski misijonski društva, ki so znanstveno-verskega značaja ter imajo nalogo misijonskega vprašanja znanstveno obdelovati ter izvrševati obširno misijonsko propagando.

Naslednja organizacija je »Juvenlus Christianus« (Krščanska mladina), ki deluje pred vsem v Varšavi, v Poznanju in v Vilni. Ta mladina študira pred vsem evangelije, da more Kristusove nauke uvesti v zasebno, socialno in narodno življenje. Središče vseh pa je »Zveza katoliških dijaških društev«, ki izdaja svoj časopis »Katoliška mladina«.

VEČ DUHOVSKIH POKLICEV

V zadnjih desetletjih smo doživljali, da je med čehi število duhovskih poklicev bilo vedno manjše. Letos pa so mogli ugotoviti, da število mladih bogoslovcev narašča in da prihaja v bogoslovnice mnogo več mladeničev kakor prejšnja leta. Samo bogoslovnicah v Budjevecih šteje letos 106 bogoslovcev, prška bogoslovnic pa kar 136. To je doslej največje število, odkar imajo novi seminar. Med bogoslovci je 87 Čehov in 69 Nemcev.

Občinski volivni izidi

Črnomeli

Adlešiči: 18 odbornikov, 470 volivcev, 381 volilo, Petek (JNS) 201 (15), Struel (JNS) 180 (3).
Črnomelj-mesto: 18, 407, 365, Müller (JNS) 228 (16), Klemenec (op.) 157 (2).
Črnomelj okolica: 24, 765, 532, Grahek Ant. (JNS) 259 (4), Grahek Ivan (op.) 273 (20).
Dragatuš: 18, 463, 352, Stefančič (JNS) 180 (15), Mušič (op.) 172 (3).
Semič: 24, 755, 486, Kočevar (JNS) 220 (16), Vidmar (JNS) 72 (2), Malnerič (op.) 194 (6).
Stari trg: 18, 415, 374, Majerle (JNS) 158 (3), Sterk (JNS) 210 (15), Mavrin (JNS) 6 (0).
Vinica: 24, 711, 544, Stegne (JNS) 277 (20), Ostrončič (op.) 267 (4).

Dol. Lendava

Bogojina: 18 odbornikov, 646 volivcev, 547 volilo, Oslaj (JNS) 266 (3), Gutman (kompr.) 281 (15).
Bratonec: 24, 870, 660, Erjavec (JNS) 253 (3), Cigan (kompr.) 407 (21).
Črenšovci: 24, 1148, 908, Skoberne (JNS) 406 (4), Horvat (kompr.) 502 (20).
Dobrovnik: 24, 1076, 500, Trajber (JNS) 307 (21), Leonhau (JNS) 193 (3).
Dolnja Lendava: 24, 902, 636, Dr. Pikuš (JNS) 237 (2), Bačič (kompr.) 399 (22).
Gaberje: 24, 935, 697, Kiraly (JNS) 303 (4), Lebar (kompr.) 394 (20).
Genterovci: 18, 525, 369, Neržič (JNS) 167 (3), Slivnejek (kompr.) 202 (15).
Polana: 18, 618, 344, Jerič (JNS) 163 (3), Jaklin (JNS) 181 (15).
Odranci: 24, 978, 694, Horvat (JNS) 280 (3), Ilozjan (kompr.) 414 (21).
Orešje: 24, 806, 522, Muhvič (JNS) 333 (21), Pavlinek (JNS) 189 (3).
Turnišče: 24, 1004, 535, Dravec (JNS) 124 (2), Litrop (kompr.) 411 (22).

Kamnik

Blagovica: 18 odbornikov, volivcev 373, volilo 292, Igljč (JNS) 138 (3), Streker (op.) 154 (15).
Dob: 18, 619, 506, Detela Ivan (JNS) 275 (15), Štarbek (op.) 231 (3).
Homec: 18, 484, 380, Giovaneli (JNS) 192 (16), Repensček (op.) 144 (2), Nastran (op.) 44 (0).
Ihan: 18, 260, 232, Ložar (JNS) 133 (15), Kokalj (op.) 99 (3).
Kamnik-mesto: 24, 793, 679, Krafnar (JNS) 457 (22), dr. Vidic (kompr.) 222 (2).
Kamnik-okolica: 18, 625, 449, Medved (JNS) 108 (1), Novak (op.) 386 (17).
Kamniška Bistrica: 18, 657, 529, Pavlič (JNS) 148 (1), Urh (kompr.) 381 (17).
Komenda: 24, 869, 663, Vode (JNS) 224 (2), Štrcin (op.) 439 (22).
Lukovica: 24, 755, 629, Mav (JNS) 186 (2), Kersnik (kompr.) 443 (22).
Mengeš: 18, 446, 352, Kosec (JNS) 125 (2), Šušteršič (op.) 227 (16).
Moravče: 24, 971, 861, Tomc (JNS) 544 (21), Cerar (op.) 317 (3).
Motnik: 18, 300, 115, Novak (JNS) 115 (18).
Kandidatna lista Učakar (op.) vsled formalne napake zavrnjena od predsednika komisije, ker je na kandidadni listi manjkal podpis sodnika.
Radomlje: 18, 298, 248, Škerjanec (JNS) 64 (1), Pavlin (op.) 184 (17).
Trjane: 13, 337, 204, Cukjati (JNS) 204 (18).
Trzin: 18, 360, 310, Colnar (JNS) 199 (16), Kopic (kompr.) 111 (2).
Tuhin: 24, 730, 579, Cevc (JNS) 271 (4), Poljanšek (op.) 308 (20).
Vodice: 18, 535, 406, Jenko (JNS) 223 (15), Kračec (op.) 183 (3).

Kočevje

Dolenja vas: 18, 604, 495 Henigman (JNS) 131 (2), Kromar (op.) 314 (16).
Fara: 18, 718, 513, Kajfež (JNS) 183 (2), Majetič (JNS) 275 (16), Delač (op.) 55.
Kočevje mesto: 24, 726, 630, Lovšin (JNS) 450 (22), dr. Sajovic (JNS) 180 (2).
Kočevje okolica: 24, 954, 620, Jaklič (JNS) 620 (24).
Kočevska Reka: 18, 632, 483, Tschinkel (JNS) 481 (18), Zdravič (JNS) 2.
Koprivnik: 18, 356, 218, Rožič (JNS) 218 (18).
Loški potok: 18, 702, 531, Lavrič (JNS) 280 (15).
Rus (op.) 251 (3).
Mozelj: 18, 498, 347, Schmitsch (JNS) 347 (18).
Sodražica: 24, 861, 642, Ivanc (JNS) 406 (21), Levšček (op.) 236 (3).
Ribnica trg: 18, 614, 501, Klun (JNS) 342 (16).
Petel (op.) 159 (2).
Stari log: 18, 590, 218, Samide (JNS) 218 (18).
Ribnica okolica: 18, 634, 455, Kovačič (JNS) 242 (15), Šmalc (op.) 213 (3).

Italijani aretirali inž. Fr. Dedeka

Ugledni ljubljanski gradbeni podjetnik ing. Franjo Dedek, ki gradi na Sušaku velika carinska skladišča, se je vozil po svojih poslovnih potih, ki so bila vsa v zvezi z gradbo carinskih skladišč, že več kot poldrugo leto po večkrat vsak teden iz Ljubljane na Sušak čez Postojno in Reko, ker mu je bila ta pot najkrajša in v poslovnem oziru najbolj prikladna. Vozil se je vedno s svojim avtomobilom, ki ga je šofiral njegov šofer Alojzij Bešter. Pred dvema mesecema se je nekega dopoldne vračal s Sušaka nazaj v Ljubljano. Nad Matuljami, kjer križa cesto železnica, se je moral avtomobil radi mimo vozečega vlaka ustaviti. V tem času je prikorakala po cesti kolona italijanskih vojakov, med njimi četa s poljsko kuhinjo, na kateri je sedelo nekaj vojakov, ki so prav v tem času jedli makarone. Vojaki so se šalili in smejali ter v tem veseljem razpoloženju izvaljali gospoda inženjerja, da jih je vjel na fotografski film. To je videl neki podčastnik, ki je pristopil k inženjerju in ga opozoril, da fotografiranje ni dovoljeno. Vse to se je zgodilo v prav prijateljskem tonu, in gospod inženjer je radevolje izročil film, ki ga je pravkar posnel, temu podčastniku s pripombo, da mu je pa žal drugih filmov, ki so se nahajali zaeno s pravkar posnetim v zvitku, ker je imel posnete svoje gradbe s Sušaka kot iz Zagreba, kjer gradi veliko gimnastično dvorano. Uslužni podčastnik je dal gospodu inženjerju svoj naslov in ga povabil, da ga pri svojem povratku na Reko odnosno Sušak obišče v vojašnici, kjer mu bo vse druge filme povrnil. — Ker inž. Dedek ni mogel po tem dogodku nekaj časa na Sušak, je pisal temu podčastniku, da naj bo tako prijazen in naj izroči njegove filme ravnatelju Banco di Roma na Reki, s katerim je znan. Za slušati, da je imel kake stroške, pa naj

Velike Lašče: 30, 1701, 1418, Hočevar (JNS) 721 (25), Jelenc (op.) 697 (5).
Videm - Dobrepolje: 24 odbornikov, 1106 volivcev, 901 volilo: Šteh (JNS) 426 glasov (4), Strnad (op.) 475 (20).

Litija

Kresnice: 18 odbornikov, 426 volivcev, 375 volilo: Kos (JNS) 101 (3), Ustar (JNS) 129 (3), Kokalj (kompr.) 145 (12).
Krka: 18, 454, 345, Jeraj (JNS) 170 (3), Podržaj (JNS) 175 (15).
Litija: 24, 859, 670, Lajovic (JNS) 392 (21), Lebinger (op.) 278 (3).
Stična: 18, 604, 484, Stopar (JNS) 256 (15), Mestnik (kompr.) 228 (3).
Sveti Križ: 18, 638, 492, Božič (JNS) 264 (15), Martinčič (op.) 228 (3).
Šmartno pri Litiji: 24, 915, 749, Strman (JNS) 402 (20), Drčar (op.) 347 (4).
Št. Lambert: 18, 356, 303, Vrtačnik (JNS) 188 (16), Jurič (kompr.) 115 (2).
Trebeljevo: 18, 482, 393, Končar (JNS) 112 (2), Gale (op.) 281 (16).
Vače: 18, 564, 498, Kos (JNS) 270 (15), Mrva (op.) 228 (3).
Št. Vid pri Stični: 24, 822, 588, Krašovec (JNS) 482 (4), Pevec (op.) 306 (20).
Vel. Gaber: 18, 549, 411, Čebular (JNS) 166 (3), Zajc (kompr.) 245 (15).
Višnja gora: 24, 943, 760, Potokar (JNS) 201 (2), Erjavec (kompr.) 559 (22).
Zagorje ob Savi: 36, 2265, 1671, Drnovšek (JNS) 750 (24), Prosenec (op.) 620 (8), Čobal (Soc.) 301 (4).

Melika

Gradac: 18 odbornikov, 568 volivcev, volilo: 457, Smuk (JNS) glasov 202, odb. mest (3). Pezdirc (op.) glasov 255, odb. mest (15).
Melika mesto: 18, 390, 338, Malešič (JNS), 239 (16), Koren (op.) 99 (2).
Melika okolica: 24, 1117, 992, Bajuk (JNS) 504 (20), Nemančič (op.) 488 (4).
Radatoviči: 18, 533, 276, Smiljančič (JNS) 276 (18).

Novo mesto

Bela Cerkev-Št. Peter: 24 odbornikov, 861 volivcev, 623 volilo, Kramar (JNS) 352 (21), Bevc (op.) 271 (3).
Brusnice: 24, 882, 255, Krevs (JNS) 255 (24), Čermošnjice: 18, 459, 144, Pečanec (JNS) 144 (18).
Dobrnice: 18, 602, 375, Grmovšek (JNS) 177 (3), Slak (op.) 198 (15).
Dvor: 18, 490, 376, Kovač (JNS) 185 (12), Zupančič (kompr.) 123 (4), Koželj (op.) 68 (2).
Hinje: 18, 325, 350, Šporar (JNS) 118 (2), Pečjak (op.) 232 (16).
Mirna: 18, 490, 420, Bulc (JNS) 227 (15), Celar (kompr.) 193 (3).
Mirna peč: 24, 764, 401, Povše (JNS) 255 (21), Krevs (op.) 146 (3).
Novo mesto: 24, 1046, 640, dr. Režek (JNS) 640 (24).
Prečna: 18, 758, 472, Zagorc (JNS) 346 (17), Turk (op.) 126 (1).
Šmihel-Stopiče: 36, 1920, 1196, Matko (JNS) 762 (3), Kulovec (JNS) 120 (1), Hrovat (op.) 314 (3).
Toplice: 18, 753, 599, Rom (JNS) 327 (15), Pezdirc (op.) 272 (3).
Trebnje: 24, 863, 662, Miklič (JNS) 387 (21), Žafran (op.) 275 (3).
Vel. Loka: 18, 669, 544, Saje (JNS) 451 (17), Abolnar (op.) 93 (1).
Zagradec: 24, 820, 602, Hrovat (JNS) 437 (22), Skupek (op.) 165 (2).
Žužemberk: 18, 585, 439, Pehani (JNS) 256 (16), Stupica (op.) 183 (2).

Slovenigradec

Mislinje: 24 odbornikov, 819 volivcev, 508 volilo: Rozman (JNS) 220 (3), Planšek (op.) 288 (21).
Pameče: 18, 631, 403, Brezovnik (JNS) 103 (1), ing. Vrhniak (op.) 300 (17).
Podgorje: 18, 695, 444, Areh (op.) 444 (18).
Slovenigradec: 18, 331, 284, dr. Bratkovič (JNS) 167 (16), Marčič (op.) 117 (2).
Šmartno: 24, 883, 501, Pečolar (JNS) 242 (4), Hribenjak (op.) 259 (20).
Šoštanj, mesto: 18, 468, 309, dr. Majer (JNS) 309 (18).
Šoštanj, okolica: 18, 590, 367, Perovec (JNS) 205 (15), Košar (op.) 162 (3).
Topolšica: 18, 618, 384, Zlebnik (JNS) 221 (16), Škraba (op.) 163 (2).
Velenje: 36, 2172, 1424, Blatnik (JNS) 469 (4), Sempel (op.) 804 (31), Valenčak (Soc.) 151 (1).

(Izide iz drugih okrajev priobčimo jutri).

Prvi vtis ostane, — določa pa ga videz Vaših zob. Samo z negovanimi zobmi ste simpatični in samo prijeten dih in vonj iz ust da občevanju vso prijetnost. Pri negi ust in zobovja ne morete pogrešati Odola. — Samo

ODOL

ima prijetni dvojni učinek: Da namreč čist in prijeten dih in vonj ter desinficira istočasno usta in zobovje. Odol je antiseptičen.

Ponovni vlomi v karmeličanski samostan na Selu

Zločinski vlomilci hoteli zastupati redovnice

Ze pred meseci je »Slovenec« **poročal o poskušnem, pa še o pravem času preprečenem vladu v samostan karmeličank na Selu pri Ljubljani. Na letošnji praznik Male sv. Terezije (8. okt.) so bile mirne redovnice presenečene po novem vladu »nočnih gostov«, ki imajo menda sploh samostan na piki, ker ga ne pustijo več na miru.**

Ze parkrat so brezvestneži pokradli revnim karmeličankam dosti sadja, med tem tudi najlepših breskev, ki so jih hranile, da popolnoma dozore. Drugič so prišli na dolnji vrt in preklali drevesa ter cele velikanske veje zmetali na tla in vse pomendrali. Upuščanje je bilo tako, da bi takega največji vihar ne mogel povzročiti. Medtem, ko so tatovi lomili drevesa, so drugi zadrževali psa na gornjem delu vrta. Ker so redovnice ravno tedaj na koru opravljale svoje nočne molitve, niso seveda ničesar slišale in zločincem se je vandalsko delo slajno posrečilo. Komisija sama se je zgrazala nad razdejanjem, ki ga je na vrtu našla. — Toda prišli so zopet: to pot na manjši vrt in so psa doli zadrževali. Odnegli so kake tri nahrbtnike lepih breskev iz sadnega vrta...

Najgrše so pa počenjali v noči po prazniku Male sv. Terezije. Bržkone jih je privabilo darovanje za cerkev, ker so se nadejali dobrega plena; pa je bilo škoda tolikega truda. Ena od sestri je sicer čuvala, ker od prvega vloma, 10. septembra, redovnice menjaje čuvajo vsako noč, sicer bi nobena ne mogla mirno počivati. Ponoči so vdrl v jedilno šrambo, odprli okno, z demantom prerezali šipo in odnesli precej pravkar nabavljene masla. Ker je maslo stalo na oknu nasproti stoječi stelaži in ga vlomilec ni mogel zlahka doseči, si je napravil primerno pripravo, da je mogel zajemati... Kar pa kaže na naravnost zločinsko na-

ravo vlomilčev je to, da mu ni bilo dosti škode, ki jo je že naredil, temveč da je celo nameraval redovnice zastupati! Komisija je namreč ugotovila, da so bile gobe, ki so ostale od pridine, zastupljene, bržkone tudi tri skledke mleka, ki so ga morale zaradi večje varnosti izliti, dasi je sedaj trda z mlekom. — Kako nasilen je bil vlomilec, dokazuje tudi to, da je skušal vdreti celo v klavzuro pri velikih železnih vratih, kjer je že izmaknil en vijak; več pa ni mogel, ker je vhod predbro zavarovan.

V samostanu so se malo prej sumljivi ljudje ponujali, da pregledajo strešne vode in se sklicevali na to, da so poslani. Prav tako se je neko informiral pri vratarici, če imajo v samostanu telefon, češ, da bi moral v tem slučaju v klavzuro pogledat, če se vse ujema. K sreči so redovnice o pravem času zaslutile, da se nekaj »ne vjemac in možakar ni prišel na svoj račun. Le škoda, da ga niso mogle prijeti.

Brezposelnim delomirnežem in zapeljanim revežem menda »bogastvo« **siromašnih karmeličank ne da spati. Ti ljudje pozabljajo, da bodo pri njih zastoj iskali denarja in svetnih dobrin, saj spadajo karmeličanke med najstrožje ženske redove in so se popolnoma odpovedale svetu, da v tišini samostanskih zidov, v uboštvu in neprestani molitvi, — molijo tudi tiste, ki jim hudo žele in se sami za Boga ne brigajo, — edinole Bogu služijo.**

Zadnji vlomi v karmelski samostan postavljajo okolico Sela v zelo slabo luč. Prosimo mero-

Čedna trojica od „Edinosti“

Preiskava proti čedni trojici direktorjev zadruge »Edinosti« **Francu Kendi, Kristofiču in Žunkoviču, ki jo vodi zagrebska policija, spravlja na dan čimdalje bolj zanimive podrobnosti, ki pa niso nikakor drobne, temveč prav gorostasne. Kenda je v preiskavi celo cinično duhovit in je izjavil: »Direktorji niso krivi temu, če so člani upravnega odbora določali za direktorje tolikšno honorarje?« **Direktorji duhovito izjavljajo: »Zakaj so nam pa ljudje verovali? Kaj smo mi temu krivi?« **In res so ljudje plačevali pet mesecev velike vsote denarja v trdni veri, da dobe potem brezobrestno posojilo. Samo iz Podravine je »Edinost« **izvela 690.000 Din. In kaj je dala za to Podravini? Nekemu kmetu, ki je plačal 300 Din članarine, je dala posojilo 5000 Din in ta se je v nekem lokalnem časopisu za to javno zahvalil. Nato so pa pričeli kmetje kar na debelo vlagati članarino v zadruge, toda posojilo je dobil samo eden, ki je pač gospodom od »Edinosti« **služil le za vabo.**********

O upravnem odboru te »Edinosti« **se gospodje direktorji izjavljajo zelo laskavo. Pravijo namreč, da so člani upravnega odbora primitivni ljudje, ki se ne razumejo na kupčije. Upravni odborniki so prihajali iz Slovenije v Zagreb na seje, poslušali važne izjave gg. direktorjev, kimali z glavami in bili zadovoljni z vsem, najbolj pa z dnevnici, ki so jih redno dobili po nekaj tisoč. Po zakonu in po pravih zadruge pa je upravni odbor zadruge odgovoren za poslovanje, o katerem pa niti pojma niso imeli. Na podlagi te izjave direktorjev je policija dala aretirati predsednika Štrbalja in tajnika Sagadina iz Slovenije. Redne plače so imeli gospodje direktorji po 3500 Din mesečno, več pa so si zaslužili s tantiemami in provizijami. Samo pro-**

vizije za gospode direktorje so v enem mesecu znašale 118.000 Din. Žunkovič je izjavil, da ima Kenda neke na varnem mestu spravljenih 80.000 Din, Kristofič 66.000 Din, Žunkovič pa samo 50.000 Din. Žunkovič se je sploh pritoževal, da je bil zapostavljen in da zato ni mnogo prejel. Žunkovič je dejal, da je denar poslal svoji družini, da plača svoje dolgeve.

Ker so bili člani zadruge v zadnjem času »nepotrebno sitni«, kakor so trdili direktorji v svojih okrožnicah na člane zadruge, so jih direktorji za silo pomirili s tem, da so jim izstavljali na Pošto hranilnico čeke, da dvignejo denar, toda ti čeki niso imeli kritja.

Prav zanimiva so pisma članov zadruge, ko so zahtevali »brezobrestna posojila«. Nekateri so »Edinosti« **grozili, da jo prijavijo policiji, drugi so se norčevali iz njenih okrožnic, češ: »Vi kar lepo hodite s svojimi okrožnicami, enkrat boste morali že zažvižgati drugo pesem!« **Tretji zopet pravijo, da je »ugledni naslov zlorabil zaupanje in denar ljudje« **ter prosi, da mu povrne vsaj njegov denar, ki ga je plačal. Zopet drugi je pravilno trdil v svojem pismu, da se direktorji brigajo samo za sebe, ne pa za člane zadruge. Nekdo v pismu izjavlja, da bi bilo treba direktorje obesiti na prvi steber. Poltacija pa pravi sedaj, da se je pobrigala, da so direktorji na varnem, sicer bi jih člani zadruge nemara res še obesili.******

— Pri poopnenu arterij v možganih in srcu dosežem pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Joselove« **vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.**

Ljubljanske vesti:

Krompir za poplavlence

Ljubljana, 16. oktobra.

Po povodnji na Barju je zadnjič cenilna komisija mestne občine delno pregledala in ocenila skodo, ki jo je voda povzročila posameznim posestnikom njiv in vrto. Ljubljanska mestna občina sega s svojim pomerjem daleč na Barje, saj je znano, da je n. pr. znani obelisk na Izanski cesti v središču ljubljanske občine. Pod mestno občino spadajo prave kmetijske vasi, kakor Črna vas, Illova, Hauptmanca in manjša naselja. Poplavljeni pa so bile deloma tudi naselbine ob Izanski cesti, dalje polovica Galjevice itd. Povsod je povodenj uničila skoraj vse pridelke, kar jih je bilo še na polju, to je v prvi vrsti krompir, zelje, še ves fižol v zrnu in drugo. Večina kmetov je bila navezana izključno le na te pridelke, pa tudi prebivalci Galjevice, kjer je mnogo brezposelnih družin, je računalo s pridelki svojih vrtničkov. Mestna občina je obljubila svojo pomoč, da prebivalstvu vsaj nekoliko nadomesti izgubljene pridelke.

Kaj bo danes?

Drama: »Sonata strahov«. Red B.
Kino Kodeljevo ob 20: »Logarjeva Krista«. Znižane cene.
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, in mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

Mlad in starejši gospod

oba bosta zadovoljna. Vsak dobi ono, s čemer mu je ustrezno. Lepe tkanine in solidno izdelavo. Stvari, ki vsakakor zaslužijo pozornost.

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova c. 3

○ Udeležba na lekarnarskem kongresu. Kakor smo že poročali, bo dne 30. t. m. v Ljubljani redni kongres jugoslovanskih lekarnarjev. Vseh lekarn je v državi 915, člani lekarnarskega združenja pa so tudi oni uslužbeni magistri, ki so najmanj 5 let v službi, torej je vseh članov združenja okoli 1400. Kljub krizi in drugim vzrokom odstopa ljubljanske sekcije računa, da se bo kongresa udeležilo najmanj 300 delegatov in članov združenja. Mnogo delegatov bo po kongresu odšlo še na razne izlete, zlasti na Bled. Raznih večjih in manjših kongresov ter večjih prireditelj je bilo letos v Ljubljani zelo dosti in se bo poznalo tudi v statistiki v tujskem prometu. Nedvomno so vsi ti gostje pustili v Ljubljani marsikak novic, ki pride ljubljanskemu prometu v sedanjih časih izredno prav.

○ Članice Srednje stolne kongregacije naj se udeležijo pogreba svoje sestre Marice Kostanjevac, ki bo danes ob 14 izpred hiše Pred škofijo 9.

○ Francoski tečaji, ki se vrše na moškem učiteljskem v Ljubljani, so se izpopolnili s še eno konverzacijsko uro na teden. Prva ura bo v sredo 18. t. m. od pol 19 do pol 20. Predaval bo dr. Ivan Črnaogaj, ki je živel več let v Franciji in bo mogel nuditi poslušalcem uspešno in zanimivo konverzacijsko. Vabimo zainteresirane, da se udeležujejo tudi te konverzacijske ure. Za one, ki še niso vpisani, pa pripominjamo, da se sprejemajo nove prijave še nadalje pri g. A. Dolencu na moškem učiteljskem v Ljubljani. Ponovno opozarjamo, da za mesečno ukovino Din 20 lahko vsak obiskuje vse tečaje.

○ Za napravo cestnega kanala v Frančiškanski ulici in za popravilo zbiralnega kanala v Prešernovi ulici je razpisana ofertalna licitacija. Ponudbe je vložiti pod običajnimi pogoji pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20, septembra 2. II., do torka 24. oktobra do 11 dopoldne. Istotam so na vpogled vsi razpisni pripomočki.

○ Mestna zastavljalnica bo imela redni dražbi marca zastavljenih predmetov in sicer za dražgocenosti 6. novembra, za efekte (perilo, prepro-

Trgovci! Naročite božične razglednice, ki jih izda škofijski odbor Katoliške akcije! Izidejo 15. novembra. Štiri vrste v štiri-barvnem tisku!

Kulturni obzornik

Spominska knjiga

za sedemstoletnico prihoda očetov frančiškanov v Ljubljano, 1233—1933.

(Ljubljana, 1933, Tiskala Jugosl. tiskarna.)

Ob tako veličastnem jubileju je bila v resnici potrebna »Spominska knjiga«, katera naj bi pokazala ne le »Poslanstvo sv. Frančiška in njegovih sinov« (Dr. P. Gvido Rant), marveč tudi »Očetov naših imenitna dela« (Dr. P. Angelik Tominec) in »Njih cerkve, domove in obraze« (Dr. P. Roman Tominec).

V prvem sestavku čutimo klic po Ubožcu, zakaj, »razočaranje, ki ga je človeštvo sredi najvišjega razvoja kulture in tehnike doživelo... nas usposablja, da svetnika vedno bolj razumemo. Avtor nam razkrije sv. Frančiška v vsej njegovi notranji veličini, v svetniški pokornosti do cerkve, v njegovem poslanstvu za versko-nravno obnovo krščanskega sveta — pravzaprav je s svojim pojavom, dasiravno se je kot oseba skrival, dal novo smer znanosti, umetnosti in vsemu teženju našega časa. Dalje nam pisec razgrinja Frančiška kot oznanjevalca ljubezni in pravičnosti v socialnih razlikah, svetnik je namreč »stal ob zibelki modernega kapitalizma«; Frančiškovo ideal je bil, delo brez dobička, a pri tem je oznanjal misel skupnega obsestva, ki ne pozna preprirov. V celoti je bila njegova reakcija proti prihajajočemu novemu času s socialnimi prevrati — versko zamišljena, ki bi vplivala pravno očistujoče. Ker je bil torej sv. Frančišek prijatelj, tolažnik in branilec ubogega in zatiranega ljudstva, je razumljiva njegova nenavadna popularnost, kakršno uživajo frančiškani še danes ne le po slovenski domovini, marveč po vsem svetu.

Ta pomoč je prišla v obliki šestih vagonov krompirja, ki so ga danes dopoldne delili med prizadete poplavlence na dolenskem kolodvoru. Razdeljevanje je vodil obč. svetnik Vrbinc z Barja. Krompirja so bili v prvi vrsti deležni tisti Barjani, ki so bili o razdeljevanju obveščeni že prej in ki jim je pravico do podpore priznala komisija. Prišli pa so tudi drugi Barjani in tisti, ki so prišli ob pravem času, so tudi dobili krompir. Ker se je krompir delil na dolenskem kolodvoru, torej prebivalcem Galjevice pred nosom, so zanj zvedeli tudi ti prihiteli prositi za krompir. Toda za vse te prošnje, od katerih bi sleherni mogel dokazati potrebo in upravičenost do podpore, je bilo krompirja zaenkrat premalo. Vsaka družina je dobila po 400 kg krompirja. Več družin pa se je moralo vrniti praznih rok. G. obč. svet. Vrbinc je te družine tolažil, da krompir že se pride, če ne krompir pa kakšno drugo živilo. Večina se jih je s tem odgovorom zadovoljila in bo z upanjem čakala, kdaj se zopet prične razdeljevanje.

ge itd.) pa 13. novembra od 15 dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti 15.

○ Dva poškodovanca. Na Gosposvetski cesti je nekdo napadel z drogom 26 letnega vrtnarja Dominika Jerana s Celovške ceste 7. Neznane je sunil Jerana z vso silo v trebuh ter ga resno ranil, tako, da je moral Jeran v bolnišnico. — V nedeljo zvečer je skupil tudi 28 letni delavec Stefan Halouš iz Vošnjakovice ulice 16. Nekdo ga je med preprirom napadel in udaril s kolom po glavi. Tudi Halouš je moral v bolnišnico.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Torek, 17. oktobra: »Sonata strahov«. Red B.
Sreda, 18. oktobra: »Pravica do greha«, premijera. Red Sreda.

Četrtek, 19. oktobra: ob 15: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Dijaška predstava po globoko znanih cenah. Izven.

Opera

Začetek ob 20

Torek, 17. oktobra: Zaprto.
Sreda, 18. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 19. oktobra: »Ol-Ol«. »Začarani prtič«. Premijeri. Red Četrtek.

Poizvedovanje

Dotična oseba, ki je pobrala v nedeljo zvečer pri predstavi v Rokodelskem domu črne modne usnjene rokavice, se naproša, da jih vrne proti nagradi v trgovini Malnar na Vodnikovem trgu.

Trbovlje

Lukežev sejem bo jutri v Trbovljah. Sejmu so pri nas zgubili prejšnji pomen, ta se je še med vsemi najbolj obdržal na vrhu — kljub spremenjenim razmeram.

Novi župan Klenovšek Jakob, podžupan Ahac Rudolf in ostali odborniki so razglašeni na občinski deski — vseh skupaj jih je 36.

Kranj

Glasbena šola v Kranju ima v sredo 25. okt. ob 20 v pevski sobi gimnazije svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Društveni člani, starši učencev in ljubitelji glasbe so v ljudo vabljeni k številni udeležbi. — Odbor.

Ptuj

Razglas mestne uprave. Z ozirom na številna vprašanja se obvešča prebivalstvo, da bo nova tkalnica v Ptuj predvidoma od meseca novembra t. l. dalje sprejemala delavce, in sicer pretežno ženske. Moški pridejo le v tem slučaju v poštev, ako so bili v tekstilni stroki že zaposleni. Delavke iz mesta, ki reflektirajo na delo v novi tkalnici, naj se prijavijo pri mestni upravi.

Iz ptujske gimnazije. Ravnatelj ptujske gimnazije g. dr. Josip Komljanec, ki je — kakor smo poročali — upokojen, je dobil te dni upokojitveni dekret in je že razrešen službe. Služboval je 34 let. Novi ravnatelj tega zavoda g. dr. Maks Kovačič je prevzel z današnjim dnem ravnateljske poste.

Vlom v mehanično delavnico. Vlomljeno je bilo v delavnico mehanika Ivana Zaverski, na Ormoški cesti. Vlomilci so razbili okno in zlezli v delavnico. Odnegli so razne mehanične predmete, kakor gumijaste plače in zračne cevi itd. Škoda znaša okroglo 3500 Din.

gova nenavadna popularnost, kakršno uživajo frančiškani še danes ne le po slovenski domovini, marveč po vsem svetu.

V članku p. Angelika »Očetov naših imenitna dela« pa sledimo pred vsem domovom ljubljanskih frančiškanov, dokler se niso končno preselili v današnje prostore; vidimo njihove borbe s heretiki ter celotno kulturno delovanje med slovenskim narodom. Pred vsem pa so tu zanimivi obrzi posameznih veličin, ki so se odlikovale v katerikoli večji umetnosti, v znanosti, pobožnosti in vnelem dušnem pastirstvu. Tako je bil Jer. Babuer slikar, čigar »slike so bile priljubljene celo v deželi umetnosti, Italiji«. Jak. Hoffstetter je postal prvi križev pol v Ljubljani. Ziga Skerpin je ustanovil bogate ljubljanske knjižnice (danes šteje nad 32.000 zvezkov). Premnogo očetov je bilo bogoslovnih pisateljev. Valentin Vodnik je bil prvi slovenski pesnik. Stanislav Škrabec je bil znamenit jezikoslovec, njegovo geslo je bilo: Sloveščina je samostojen jezik, ter ima svojo zgodovino; pravico ima, da ga ne rabi samo ljudstvo, ampak tudi da ga pišemo... In tako dalje. Ena misel iz celote se nas mora prijeti: ta so bili namreč naši frančiškani veliki pionirji slovenske kulture; s svojimi raznovrstnimi talenti so globoko posegali v celotno oblikovanje našega slovenskega obraza, slikarji, glasbeniki, pesniki, jezikoslovci — vsak je s svoje strani položil svoj temeljni kamen za lepo slovensko palačo.

V članku p. Romana »Njih cerkve, domovi in obraze« pa imamo razložene frančiškanske cerkve in samostane z arhitektonske in umetniške strani kakor tudi posamezne portrete in rezbarije. Al. vise po stenah ljublj. frančiškanskega samostana. Mimo teh pa še oltarje drugih franč. cerkva, ki so delo znamenite podobarske šole v Ljubljani. Kot vidimo, imajo ljubljanski frančiškani v posebi več Metzingeriev in Langusovih slik. Vsa ta, a katerih govori p. Roman, so slikovno priložena knjigi (24 krasno reproduciranih slik na najneje-

Osemdesetletnico

svojega rojstva je obhajal v krogu svoje družine in sorodnikov te dni g. Franc Novak, po domače Franček, iz Breze pri Trebnjem. Mož, ki je še danes korenjak, zasluži, da mu tudi naš list posveti par vrstic za njegovo 80 letnico.

G. Novak se je rodil v Dobropoljah. Izučil se je mizarstva in je bil daleč na okrog znan kot zelo soliden in prvovrsten mizar. Štirikrat je šel čez široko morje v Ameriko, kjer si je s pridnostjo in varčnostjo prislužil toliko, da si je kupil in dogradil lasten in zelo udoben dom, na katerem gospodari njegov sin Jože. Otrok se mu je rodilo osem, katere je mož vzgajal v strogo verskem in moralnem duhu. Vsi so danes dobro preskrbljeni.

G. Novak je bil nad dvajset let cerkveni pevec v Trebnjem in je kot izborni tenorist sodeloval tudi pri drugih pevskih skupinah. Tudi na dan 80 letnice je še dobro pel tenor ter dejal, da mu

Mariborske vesti:

Še več strehe za brezdomce

32 stanovanj v novem zasilnem stanovanjskem poslopiju v Meteljkovi ulici, ki se pravkar dovršuje, ne bo znatno poboljšalo položaja mariborskih brezdomcev. Še vedno jih bo dokaj s skrbjo zrl v prihodnost, še jih bo cela kopica brez strehe; in ista usoda se obeta še drugim, ki bodo morali v doglednem času izprazniti svoja bivališča. So to predvsem stanovalci Dajnkovihih barak, ki so že zapisane zaslužnemu poginu in pa stanovalci starega gradu, katerim je občina kot nova lastnica

□ Poklonitev zavoda šol. sester. V nedeljo se je poklonil zavod šolskih sester prevzvišenemu knezoškofu dr. Ivanu Jožetu Tomažiču. Ob 8 jutraj je bila v zavodovi cerkvi sv. maša, ki jo je prevzvišeni daroval ob asistenci kanonikov msgr. in dekana Mihaela Umeke in semeniškega ravnatelja dr. Mirta. Nato je bila v slavnostno okrašeni dvorani poklonitev prevzvišenemu vladiki z deklaracijami, pevskimi in drugimi sporednimi točkami in poklonitvenim slavnostnim govorom petoletnice L. Schaubachove. Ginjen se je prevzvišeni vladika zahvaljeval za vse velike izraze udanosti ter obljubil zavodu svojo vsestransko pažnjo. Lepa slavnost je bila viden izraz spoštovanja in ljubezni, ki ga goji naša mladina do svojega vladike.

□ Prva slana. Včeraj jutraj je pobelila prva letošnja slana polja in vrtove v mestu in okolici. Bila pa je le lahka ter ni napravila nobene škode.

□ Diplomiral je na gozdarski fakulteti v Zagrebu za inženjerja gozdarstva stroke g. Tonček Fabijan, sin tukajšnjega davčnega upravitelja v pokoj. Naše iskrene čestitke.

□ Akademski kongregacija ima v sredo ob tričetrt na 8 zvečer cerkveni sestanek v baziliki Matere Milosti.

□ Iz sodne službe. Pred izpraševalno komisijo apelacijskega sodišča v Ljubljani je napravil sodniški izpit sodni pripravnik g. Ljubomir Stefanovič.

□ Iz gledališča. Prva letošnja otroška predstava bo Vüchnerjeva pravljica igrata »Pastirček Peter in kralj Briljantin«, katera se vprizori v najkrajšem času.

□ Prejeli smo s prošnjo, da objavimo: Načelnik prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva Ivan Voller je iz zdravstvenih in gospodarskih vzrokov odstopil. Za začasnega poveljnika je bil določen po pravilih § 12 do občnega zbora v Škofji Loki rojeni in v Maribor pristojni četnik Anton Benedičič. Mestno načelnstvo Maribor in starišinstvo Jugoslovanske gasilske zveze sta bila o tej spremembi obveščena.

□ Uspeh Maratoncev. Tekme za prvenstvo države v rokoborbi, ki so bile v soboto in nedeljo v Zagrebu, so se udeležili tudi rokoborci SSK Maratona in Maribora. V polteški kategoriji je dosegel popularni Maratonec Hanza Pirher lep uspeh. Položil je dosedanjega državnega prvaka. Le radi neznatne razlike v točkah se mu je v omenjeni kategoriji priznalo namesto prvega le drugo mesto. — Kolesarske dirke Hermesa v Ljubljani pa se je udeležil znani maratonski prvak Stefan Rozman. V finalu glavne dirke je prispel prvi na cilj, vendar pa mu razsodišč ni hotelo priznati zmage. Dosegel je tudi prvo mesto v izločilni dirki.

□ Goban — orjak. Pri Sv. Križu nad Mariborom bodo menda rastle najlepše gobe; v nedeljo

šem papirju). Uvodne besede knjigi je napisal p. Roman, prisrčne čestitke pa sta napisala škof dr. Rožman in župan dr. Puc. Na platnicah stoji duhoviti frančiškanski grb s križem in lilijo (Brezma dežni zavetnici). Knjigo, ki pokaže red nanjših, vsaj za Slovence tako pomembnih bratov v resnici luči, priporočamo vsem, ki sta jim še delo in namen frančiškanov neznana, posebej pa njihovim prijateljem! Knjiga je tiskana na krasnem papirju in stane vezana na franč. portli 50, v knjigarnah pa 60 Din. —bliž.

Koncert prašk'h pevcev

Med raznovrstnimi strokovnimi združenji, ki posvečajo svojo iz ljubezni rojeno naklonenost glasbeni umetnosti, je te dni v svoji originalnosti presenčil pevski nastop praških policijskih stražnikov v unijski dvorani.

Sorazmerno majhen zbor je to, ki šteje do 40 pevcev, z močnim, vendar precej trdim glasovnim materialom, ki ga vodi kvaliteten pevovodja Jožef Karasek.

O tem nastopu govoriti kot o velikem umetniškem dogodku je težko, pa saj je že njihov predsednik okrajni policijski inspektor g. Pašek v svojem obširnem uvodnem govoru s prisrčnim opravičevanjem izpodbijal tla najstrožjemu ocenitvenemu merilu in prestavljal koncert na osnovno iskrenih bratskih simpatij, kjer se preoblikovano dočemanje vse lažje in gorkeje razgiblje. Mimo tega pa moramo neoziraje se na omenjene glasovne trdote in nekam vojaško strumnost izvajanja priznati mnogo odličnih glasbenih fines, ki so se javljale v precizni intonaciji, kompaktni ubranosti, živi in jasni ritmiki ter pestri dinamiki. Te odlike nedvomno vzdrže tudi strogo kritiko.

Kar se tiče sporeda, lahko rečemo, da ni bil prav srečno izbran. Poleg pesmi čeških skladateljev Smetane, Foersterja, Pendla, Leva, Bednara Novaka, Axmana in Malata so pevci izvedli tudi

Posod isto mišljenje: pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLOGIČNI KOSMETIKUM ZA LASJE

je najdražji spomin na one ure, ki jih je preživel s pevskimi nastopi, in na trenotke, ko je v cerkvi pel v slavo božjo.

Ker g. Novak zelo rad prebira »Slovenca«, zato naj oprostí, če mu njegov prijatelj poklanja teh par vrstic za njegov 80 letni jubilej z željo, da bi mu dobri Bog dal doživeti še mnogo zadovoljnih in zdravih let.

odpovedala streho. Nagla zgraditev stavbe v Meteljkovi ulici in razmeroma nizki gradbeni stroški za toliko število stanovanj so dali pobudo za načrt, zgraditi še več takih zasilnih stanovanjskih zgradb. Stroški za zgradbo bi se naj dobili iz sredstev letošnje pomožne akcije. Pri gradbenih delih bi se lahko zaposlilo večje število brezposelnega delavstva, obenem pa bi bilo s takimi deli bolje odpomagano splošni bedi in stiski, kakor s planiranjem raznih igrišč ter izvedbo zemeljskih del.

so našli tu že drugega orjaka, ki tehta dober kilogram. Srečen najditelj je brezposelni stanovalec Dajnkovihih barak Bogomir Mali.

□ Izpremenjen delovni čas. V delavnicah državnih železnic so izpremenili delovni čas. Pričneno jutraj uro kasneje in sicer ob polsedmih ter končajo šele ob dveh. Delovni čas so izpremenili, da v zimskem času prihranijo na svečavi.

□ Nepoštena uslužbenca. Josip P. in Andrej H., oba nastavljenca v tukajšnji železniški delavnici, sta stala včeraj pred malim senatom. Zagovarjati sta se morala radi zločinstva zoper službeno dolžnost. Oba sta nadzirala razdranje starih nerabnih vagonov. Pri tem delu se zaposlujejo v delavnicah akordni delavci. Obtožbenca sta vpisovala v izkaze večje število vagonov, ki so se razdrli, kakor pa se je to v resnici izvršilo. Vpisala pa sta v izkaze številke onih vagonov, ki so bili že pred leti uničeni. Seveda sta na ta način lahko dvigala večje zneske na račun akordantov, kakor je bilo potrebno ter sta razliko spravila v lasten žep. Oškodovala sta na ta način delavnico za kakih 30 jurjev. Obsojili so vsakega na 8 mesecev strogega zapora in dve in pol leta častne izgube.

□ Tatvina. Neznani dolgoročnejši so v pretekli noči odnesli iz stanovanja g. ministra v pok. Ivana Vesenjaka pisalni stroj znamke »Remington« v vrednosti 3000 Din. Za storilec poizveduje policija, pred nakupom pa se svali.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 17. okt. ob 20: ROZE V SNEGU. Red C.
Sreda, 18. oktobra: zaprto.
Četrtek, 19. okt. ob 20: VODA. Red B.

Darovi za poplavlence

Pomožni odbor KA je v zadnjem tednu prejel sledeče darove za poplavlence v Strugah: Neimenovani 100 Din, Nova založba 2000 Din, dr. Klar Franc 250 Din, Zenski odsek sv. Kristof 100 Din, Neimenovani 10 Din, Neimenovani 10 Din, Neimenovani 100 Din, Gorenšek Ivan 10 Din, Luževič Franc 10 Din, Mlakar Lojze 10 Din, Bratje Zvončnik 10 Din, Praprotnik Joža 10 Din, Dominico Niko 20 Din, Černe Vl. 20 Din, Bele Mirko 20 Din, Lotter Slavica 10 Din, Neimenovana 200 Din, Vnanja uršul. mešč. šola 133 Din, Poštariji iz Ljubljane 330 Din, Neimenovana 100 Din, Mastnak Ljilka 100 Din, Erjavce Marija 50 Din, Serjane Julka 50 Din, Berlot Lojzka 50 Din, Miklavčič Marija 60 Din, Simon Marija 50 Din, Neimenovane 40 Din, Osrednji svet družbe sv. Vincencija Pavelškega 100 Din, Družina Šibovce 1000 Din, Neimenovani 50 Din, Petelinc Josip 1000 Din, Janda Franc 50 Din, J. Strus 50 Din, Neimenovana 200 Din, Neimenovani 1000 Din, Zupni urad sv. Kristof 1073 Din, Zupniija Janče 21 Din.

nekaj skladb naših skladateljev: Ipavčeve »Slovene sem«, Hajdrihovo »Buči morje Adrijansko«, Adamičevo »Zasto Vaske«, in Dobroničevo »Zagorski zvonovi«. Ne da bi izpodbijali vrednost posameznih del moramo vendar reči, da je imela tako celota sporeda neurejeno lice, bodisi po vrednosti, bodisi po značaju in stilu, kar ne vpliva ugodno. Številno, ne le za glasbo zanimajoče se občinstvo je pevcem navdušeno poklanjalo svoje simpatije. V. U.

★

Prvi roman Ruth Schaumannove. Znana nemška katoliška pesnica, Ruth Schaumann, ki je zadnja leta začela tudi s proznimi deli (pravljice, črtice, novele), bo izdala v bližnji prihodnosti v monakovski založbi Kösel et Pustel prvi svoj roman, z naslovom »Yves«. V tem delu dviga pesnica glas za še nerojeno dete in se bori iz paragrafskega spora v svet čiste umetnosti in človeškosti. Pravi junak romana je sivolasi zdravnik Verneuil. Kot sodnik se namreč postavi med dve ženi, ena je rodna, a noče otrok, druga je nerodna, a umira iz hrepenenja po njih; ta zdravnik se v pretresljivem zloru daruje, da reši malega dečka Yvesa. Svoječasno je ta roman izhajal v Muthovem »Hochlandu«.

Za predsednika poljskega Pen-kluba je bil te dni izvoljen Jan Parandowski.

»Zabavna biblioteka« v Zagrebu je izdala kot svojo 551. knjigo prevod slovaškega katoliškega pisatelja Milana Urbana »Živi bič«, katerega je lani izdala »Jugoslovanska knjigarna«.

Zlato častno medaljo je podelila monakovska akademija umetnosti — Adolfu Hitlerju...

Prejeli smo: »Braća i neprijatelji«. Problem poslieratne Evrope. Grof Carlo Sforza. Preveo Ivo Grisogono. Zagreb, 1933.

Levstikov zbornik. Uredila Janez Logar in Anton Ocvirk. Ljubljana, 1933.

Razdiralno delo reke Sore

Reteče pri Škofji Loki, 15. oktobra.

Iz raznih krajev ste poročali o ogromni škodi, ki so jo povzročile povodnji v drugi polovici septembra in prvi polovici oktobra. Tudi pri nas dela voda leto za leto veliko škodo. Toliko škode, kakor jo je naredila letos, pa ne pomnijo niti najstarejši ljudje.

Pod vasio teče Sora, ki je Ljubljancem in vsem drugim, ki ljubijo mirno in toplo vodo za poletno kopanje. Ta sicer pohlevna reka je 23. p. m. zdivjala in divja še kar naprej, za seboj pa pušča strašna opustošenja. Izbrala si je novo strugo. Sredi rodovitnih travnikov in gozdov, kjer so prej kmetje dobivali mnogo krme za živino, stelo in drva za dom in prodajo, se sedaj vali ogromna množina umazane vode. Uničene je na tisoče in tisoče kvadratnih metrov rodovitne zemlje. Kdor je prej poznal ta predel, se sedaj lahko na lastne oči prepriča, kaj je voda naredila iz njega. Gozdovi z močnim drevjem so izginili, na njihovem mestu pa stoji goli štori in kamenje. Vse to je uničila voda v nekaj urah. Dne 9. oktobra je znova prihrumela velika množina vode in zalila ves pred, naredila pa ni obične škode, ker je hitro upadla.

Koledar

Torek, 17. oktobra: Margareta Marija Alakok; Hedviga.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla v nedeljo dopoldne po dolgi mučni boleznii gospodična Marica Kostanjevec, starejša hčerka pokojnega g. Marka Kostanjevca, učenka 1. razr. klasične gimnazije, v starosti 12 let. Pogreb bo danes v torek ob 2 popoldne izpred hiše žalosti Pred škofijo štev. 9. Naj v miru počiva! Preostaliim iskreno sožalje!

Osebnosti

== Napredovali so v čin kap. I. razr. topniška kapetana II. razr. za generalštabne posle Milan Prosen in Ernest Peterlin; pehotni kap. II. razr. Marko Podrug, Vladimir Sirk, Nikolaj Pavlič, Josip Tiler, Rudolf Simič, Franc Cokan in Jezdimir Božić; topniški kapetani II. r. Radovan Sokol, Vilko Žiborski, Anton Svaiger, Josip Kružič, Oton Čuš, Dragotin Helbih, Ivan Kurelec, Dragotin Dogan, Maksimilijan Makovic, Zvonimir Prikril, Marko Mesič, Oskar Abel, Vladimir Netel in Reiz Miralem; konjeniška kapetana II. razr. Stanislav Pirc in Oton Egersdorfer; inženjerska kapetana II. razr. Mladen Sernee in Jaroslav Voraček; zrakoplovni kap. II. razr. Konrad Marko; topniško-tehnični kap. II. razr. Milan Vitas; geodetska kapet. II. razr. Slavoljub Hajne in Ivan Miković; za nižjega voj. uradnika I. razr. nižja voj. uradnika II. r. Jaroslav Černi in Franjo Kos; za nižjega voj. kapelnika I. razr. nižji kapelnik II. razr. Maks Unger; za veterinarskega pomočnika I. razr. pomočnika II. razr. Rudolf Možina in Ivan Obruč; števši od 28. junija 1933 v čin intendantskega poročnika podporočnik Vladimir Alander in števši od 6. septembra 1933 v čin topniškega podpolkovnika major Milivoj Celestina.

== V pomorsko vojno akademijo so sprejeti za gojence Marijan Gorečan, Branko Pečovnik, Valter Grego, Nikolaj Gabrijelečič, Vitomir Pregel, Dragotin Kovačič, Branko Ivančič, Aleksander Markovič, Ivan Plesničar, Ciril Sreten in Stefan Pust.

Ostale vesti

== Vode dalje padajo. Ze od sobote dalje padajo vse vode na ljubljanskem polju. Na Barju so se vsi pritoki z ljubljanko vred že vrnili v svoje struge, kolikor so jih zadnje dni prestopili, vendar pa so še vedno dovolj visoki. V 48 urah je Ljubljanka padla za pol metra. Polje pod Ljubljano je sedaj po večini že suho. Tudi Sava pada. Bregovi Save, ki je pri zadnji povodnji še bolj narasla, kakor pri septembrski, so ponekod kar spremenjeni in je voda nanesla povsem nove sipine, stare pa močno spremenila ali pa odnesla.

== Posebni vlak v Beograd bo vozil iz Ljubljane dne 23. t. m. ob 20.15 ter stane vožnja tja in nazaj Din 145. Povratek iz Beograda je 25. t. m. okoli 22. Prijava sprejema Putnik v Ljubljani do 21. oktobra.

== Motociklistična nesreča na Vrhniki. Kakor je poročal že »Ponedeljski Slovenec«, je prišlo v nedeljo opoldne na Vrhniki blizu mosta do resne motociklistične nesreče. Z motornim kolesom se je peljal z Verda proti Vrhniki 32 letni Anton Korosec, ključavničar z Brega pri Borovnici. Na socius sedežu je imel s seboj svojega tovariša. Blizu omenjenega mostu pa se je zaletel Korosec v kup gramoza. Motorno kolo se je v gramoz zasadilo, Korosec pa je odtel kakšnih 6 metrov vstran ter obležal nezavesten s hudimi ranami na glavi. Tudi njegov tovariš je padel s kolesa, vendar pa se mu k sreči ni pripetilo nič hudega. Zdravnik dr. Klepec, ki so ga ljudje poklicali k ranjencu, je telefoniral po reševalni avto v Ljubljano. V ljubljanski bolnišnici se Korosec do večera ni zavedel ter je bilo njegovo življenje v veliki nevarnosti. Čez noč pa se mu je obrnilo na bolje ter je bil večerj že pri zavesti. Upati je, da bo Korosec okrevaj.

== Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

== Velik vlom v Zagreb. V soboto je bil izvršen v Zagreb, na Sigečici, velik vlom. Neznani lopov je vdrl v stanovanje hišnega posestnika Ivana Simuniča, ki je bil tedaj z ženo v mestu. Na oknu stanovanja je razbil šipo in se splazil v stanovanje. Vlomilec je moral biti dobro poučen o razmerah v stanovanju, ker je takoj stopil k omarici ter odprl predal, v katerem je bila velika vsota denarja. Bilo je tam 38.000 Din in sicer 20.000 v srebru, ostalo pa v stotakih. Po isti poti, kakor je prišel v stanovanje, se je splazil tudi na prosto. Takoj, ko je bil vlom opažen, je bila obveščena policija, ki je uvedla preiskavo. Za vlomilec ima policija zanesljive sledi in je upati, da bo vlom v kratkem pojasnjen.

== Pastoralno bogoslovje. Spisal dr. Franc Ušeničnik, 391 strani. Druga popravljena izdaja. Ljubljana 1932, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, nevezana 140 Din, polplatno 160 Din, polusnje 180 Din. Pisatelj upošteva v popravljene drugi izdaji najnovejše odloke svetice Stolice o krščanskem zakonu, o vzgoji, o duhovnih vajah, o katoliški akciji in socialnem vprašanju. Dodal je tudi več novih odstavkov, tako duhovno vodstvo mladine, pastoralni obiski v družinah, liturgično življenje v župniji, delavsko vprašanje, društveno delovanje. Knjiga govori v prvem delu o osebi dušnega pastirja, v drugem o dušnem pastirju kot voditelju kršč. občine. — Druga nič manj važna knjiga od

V tretje gre rado, pravi ljudski pregovor. Dne 13. oktobra proti poldnevju je začela Sora vidno naraščati in je zvečer dosegla rekord vseh povodnji zadnjih sedem let. Silna moč zdvijane vode je bobnela pod vasio, trume ljudi so hodile gledat strahovito razdiralno delo elementarne sile. Močna drevesa, ki so kljubovala že sto let močnim viharjem, so se s strašnim pokom rušila in padala v divje valove. Tako je uničeno vse, kar je ostalo od zadnje povodnji. Sora teče sedaj tik pod vasio in je nevarnost, da začne izpodjedati breg. Sredi struge stoji še majhen kos gozda, katerega izpodjeda voda od obeh strani, in bo tudi ta zadnji ostanek rodovitne zemlje kmalu izginil.

Koliko škode bi bilo prihranjene, če bi o pravem času regulirali Soro. Ze pred svetovno vojno je bilo vprašanje regulacije na dnevnem redu, vsi načrti so bili narejeni in začeli bi se z delom, če ne bi izbruhnila vojna. Tudi po vojni je prišla večkrat komisija na ogled in se je prepričala, kako nujno potrebna je regulacija. Danes pa bi bila regulacija skoraj brez pomena, ker je ves rodovitni svet uničen.

Istega pisatelja je »Liturgika«, ki obsega 373 strani in stane nevezana 96 Din, vezana v polplatno 110 Din, polusnje 125 Din. Je to sedaj prva strokovno znanstveno pisana katoliška liturgika, ki obdelava vsa liturgična vprašanja in vse zunanje obrede svetih opravil. Koliko ogromnega gradiva je pisatelj obdelal v tej knjigi, razvidimo že iz pregleda vsebine. Pisatelj je preštudiral starejše in novejši liturgično slovo, vse kritično presodil, kar odgovarja duhu cerkvene liturgije. — Obe knjigi sta namenjeni v prvi vrsti kandidatom duhovniškega stanu kot navodilo za poznejše dušnopastirsko delovanje. Pa tudi aktivnim dušnim pastirjem bo knjiga zanesljiva vodnica pri izvrševanju njihove vzvišene službe. — Važno za č. duhovščino je dovoljenje obeh knezskoškofijskih ordinarijatov (ljubljanskega in mariborskega), da se Ušeničnikov Pastoralno bogoslovje in Liturgika sme nabaviti za župne urade in župniške knjižnice s cerkvenim denarjem. V tem primeru ostane knjiga v svrhu uporabe na razpolago vsem dušnim pastirjem dotične župnije. Toplo priporočamo.

== Pri zastrupljenih, ki jih povzroči pokvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, morfij, kokain in opij, je uporaba naravnega »Franz-Josef« grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovni spisi navajajo, da pri zastrupljenih s svincom »Franz Josef« voda ne le naglo odstrani najbolj trdovratno zaprtje, marveč tudi učinkuje kot specifično protisredstvo.

== Zbori. IX. letnik, št. 5 Ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Vsebinska glasbenega dela: Z. Prelovec: Nad mojim grobom bodo rože vzcvetele (moški zbor), Z. Prelovec: »Očka moj je delavec« (mladinski zbor), M. Tajčević: »Vesele popevke« (IV. V.) mešan zbor. — Vsebinska književnega dela: M. Kunčič: »Tožba« (pesem), Pet minut pred zborom, Matej Hubad (povodoma 40 letnega kulturnega dela), Opera. Koncerti. Iz naših organizacij in društev. Novosti. Iz uredništva in upravnštva. Vsa pevška društva, vse pevске zbornice, vse naše pevke in pevci vlijudno vabimo, da se narode na »Zbore«, službeno glasilo Hubadove župe in Ipačeve župe JPS. Letna naročnina le 15 Din. — St. poštnoekovnega urada 12.134. — Podpirajte svoj pevski list!

Požig

Šmihel pri Žužemberku, 16. okt.

Danes zjutraj je pogorelo gospodarsko poslopje mlinarja Ivanca v Drašči vasi pri Žužemberku. Povodenj je bil odnesla most, sedaj je pa še pogorel. Zavarovan ni bil. Zažgala je zlobna roka.

Zobni atelje

V. STUZZI, dent. tehn. Kamnik

ob nedeljah dopoldne
zopet redno sprejema

Prof. Silvo Breskvar:

Zvezdni utrinki

Iz raznih krajev Evrope, posebno iz njenih južnozahodnih predelov, prihajajo poročila o velikih rojih zvezdnih utrinkov, ki so jih videli na nočnem nebu. Poleg tega omenjajo tudi veliko preplatenost in strah prebivalcev teh krajev pred to nenavadno prikaznijo. Zgodovina zvezdoslovja nam poroča o mnogih pojavih na nebu, ki so čez mero razburili ljudsko domišljijo. Prav posebno so občutljivi ljudje za repatice ali komete, ki so nekdanje nastopale pogostejše in v neprimerno večjem sijaju in velikosti kakor dandanes. Nenadnost njihovega pojava — kar na lepeš se pokažejo na nebu — njihova velika razsežnost — saj so repi teh zvezd že segali od enega do drugega dela obzorja — napravi na človeka neizbrisljivi vtis. Ni čuda, če vidi v taki nenavadni zvezdi znamenje izrednih, večinaoma slabih časov, ki bodo prišli nad človeštvo, ali pa božjega sla, ki opominja ljudi radi njihovega slabega, grešnega življenja.

Današnji čas se rad ponaša s svojim znanjem, s svojo prosvetljenostjo. Nekako zviška motrimo te ljudi in njihov strah pred stvarmi, ki se gode na nebu. Le preradi si tolmачimo to obnašanje ljudskih množic kot izraz nepoučenosti in vražarstva. V resnici pa velike in nenavadne nebesne prikazni vedno povzročijo nekaj preplaha, začudenje in zanimanje ljudi. Spomnim se le Halleyjeve repatice leta 1910, ki je v zvezi s svojim skromnim nastopom vzbudila tudi v naših krajih izredno pozornost vseh slojev naroda.

Kaj so utrinki? V vsaki jasni noči brez mesečine moremo zapaziti, kako se nenadoma pokaže na nebu svetla pika, ki hitro šine čez kraji ali daljši del nebesnega svoda ter tako naglo, kakor je prišla, spet izgine. Narodna modrost pravi: »Zvezda se je utrla, nekdo je umrl.« Kajti vsak ima svojo zvezdo in ko ta ugasne, ugasne tudi življenjska lučka človekova. — Dandanes je znanstvena razlaga utrinkov vzvišena nad vsak dvom. V sosesčini Sonca je veliko neznatnih drobcev trdne snovi, ki krožijo okoli njega. Če zaidejo v bli-

ALBUS terpentino milo

Roparski vlom

Javorje nad Poljanami, 15. okt.

Ponoči od sobote na nedeljo se je splazil tat v hišo trgovca in posestnika Jelovčana Jerneja na Muravah št. 4. Nameraval ga je izropati in če se mu ne posreči »mirno« delo, najbrž tudi umoriti.

Ze pred enim mesecem je imel Jelovčan nočni obisk. Takrat se je tat splazil v hišo skozi odprto pri kleti, po kateri so podnevi spravljali krompir. Posrečilo se mu je priti v spalnico in iz gospodarjevega suknjica odnesti večjo vsoto denarja, klobuk in žepni nož. Kot nadomestilo je pa pustil »krvavo«, kar priča, da bi tudi s silo vzel, če bi bile kake ovire. On in njegova žena sta mirno spala, utrujena od dela. Gospodar je prišel malo prej iz Loke, žena pa je do 1 ponoči pekla kruh za trgovino. Zato tudi nista nič čutila, morda v svojo veliko srečo.

Ker se mu je prikratk tako posrečilo, je prišel drugič. Ker stoji hiša v bregu, se je splazil skozi podstrešni opaž v podstrešje in tam čakal. Okrog pol 2 se gospodar zbudi in zasliši

v podstrešju hojo, vzame svetilko in gre gledat. Kmalu zapazi nasproti sebi moškega in ga zagradi za roko, pokliče ženo, ki takoj pride na pomoč. Žena se z vso silo vrže na roparja in obema se posreči, da ga spravita na tla. Medtem se zbudi dekla, ki gre hitro klicat sosedje. Gospodarja je ropar obrezal precej hudo z žepnim nožem, v katerem je sedaj spoznal, da je prav oni, ki mu je bil zadnjič ukraden. To je tudi dokaz, da je ta ropar prav tisti kakor zadnjič. Sosedje so roparja zvezali in poslali po orožnike, ki so ga proti jutru odpeljali v zapore.

Da ropar ni nameraval biti z malim zadovoljen, se vidi iz tega, ker je prinesel s seboj krošnjo, na katero je hotel naložiti blago. Iz vojaške knjižice, ki jo je imel pri sebi, — če je res njegova, — je razvidno, da je ropar doma iz okolice Šostanja na Štajerskem.

Dosedaj o tatvinah v naši okolici ni bilo veliko slišati. Ta slučaj pa nas opominja, da bo treba biti proti raznim postopacem, ki prihajajo v naše hribe, prav previden.

Tudi osemdesetletnico

V rokah imam »Občeni državljanski zakonik«, — v slovenskem jeziku, — z letnico 1855. — Ako praznujemo danes že 40 letnice oseb, ki v zgodovini človeštva pomenjajo malo ali celo nič, bo menda prav, da se spominjamo tudi 80 letnice dejanja, ki za Slovence gotovo ni bilo kar tako brezpomembno. Saj se je takrat v še izrazito germanski državi priznala pravica slovenskemu jeziku v eni izmed najvažnejših panog državne zakonodaje.

»Občeni državljanski zakonik« — tak mu je bil naslov — prvi na prvi strani, da velja za vse nemške dedne dežele, a s ces. patentom z dne 29. maja 1855 l. mu je bil spremenjen naslov na »O. d. v. avstrijskega cesarstva«. — Natisnjen je bil ta zakonik na Dunaji. Iz c. k. dvorne in državne tiskarnice. Tako se glasi napis.

Morda utegne zanimati naše čitatelje, da je bil izdan pod vladanjem cesarja Franca I. s patentom z dne 1. junija 1811. — Tam stoji v uvodu: »Premišljevanje, da je treba državljanske postavne — v popolno potolažbo državljanoj zastraž zavarovanega življenja svojih privatnih pravic — ne le po občini vodilnih pravičnosti, temveč tudi po posebnih razmerah prebivalcev ustanoviti, v jeziku, njim umiljvem oznaniti, in z redno nahero v vednem spominu obdržati, smo Mi, od kar smo nastopili svojo vladno, neprenehoma skrb imeli, da se postava popolnega domačega državljanskega zakonika, ki so jo že naši predniki sklenili in počeli, do konca dožene.« —

Sicer je poteklo do izdajanja zakonika v slovenskem jeziku res še četrto desetletje, pa vendar je vredno zabeležiti, da je bil slovenski jezik uvažen ne le pred 80. leti, marveč tudi že pred 120. leti celo v tedanji zakonodaji — Zakaj smo dobili Slovenci »Občeni državljanski zakonik«, kakršen velja s 1502 paragrafoma za nas še danes (z noveliranjem v l. 1915.), šele 1855. leta, to bodo povedali zgodovinarji. Za nas je pomembno, da smo ga dobili pred 80. leti v svojem jeziku v knjigi.

Iz zakonika je razvidno, da je bil naš slovenski jezik — jezik Trubarja, Vodnika, Prešerna i. dr., za tedanje čase že lepo razvit. Prevajalec v izdanju iz l. 1855. ni naveden. Pokojni prof. Funtek, ki tega izdajanja ni poznal, je pisal, da prvič malo let pred svojo smrtjo zatrdil, da je mogel biti ta le Cigale, ki je izdal l. 1860. znameniti slovar (nem.-slov.): Wolf-Cigale. — Važno je seveda dejstvo, ne toliko oseba.

F. K-n.

Celje

== Dve prireditvi celjske Glasbene Matice. V soboto, dne 21. t. m. ob 8 zvečer priredi v celjskem mestnem gledališču g. Milan Stante dobrodelni koncert na harmoniki in je čisti dobiček namenjen dijaškemu podpornemu društvu in Dijski kuhinji. — Dne 15. novembra pa bo simfonični koncert Glasbene Matice.

== Križ na kapelici v Komenskega ulici, o katerem smo poročali v zadnji številki, je prebaval g. Deršek Alojzij, kipar v Celju.

== Umrli so v celjski javni bolnišnici: Kos Ivan, 74 let, prevzitar v Trnovljah, Planovšek Ivan, 13 let, sin kočarja z Rečice ob Savinji; v Vrvarski ulici je umrla Ferant Milena, 3 mesece, hči kontoristke.

== Celjsko prostovoljno gasilno in reševalno društvo bo imelo izredni občni zbor v soboto, dne 21. t. m. ob pol 9 zvečer v društvenih prostorih.

== Lep plen celjske policije. Včeraj je celjska policija imela izredno srečo. V roke ji je prišel 34 letni brezposelni knjigovodja Gračner Ivan, ki ima na vesti več težkih grehov. Gračner je ogoljufal lesnega trgovca g. Blaža Sodina za voz desk v vrednosti 796 Din. Dalje je ogoljufal trgovca s kurivom g. Belcerja za 1000 kg premoaga v vrednosti 380 Din. Pri lesnem trgovcu je napravil škodo za 1 kub. m drv. Na vesti ima tudi tatvini dveh koles. Eno kolo je ukradel posestniku Lipovsku na Ostržnem in je vredno okrog 1000 Din, drugo kolo pa mehaniku Ropasu v Medlogu. — Zaradi splošnega suma je bil aretiran tudi 30 letni brezposelni rudar Krevelj Josip, doma iz Leskovca, obč. Blanca v breziškem okraju. Pri Krevlju je dobila policija kolo znamke »Waffenrad«, ki ga je ukradel v nedeljo okrog 7 zvečer izpred neke gostilne v Laškem. Dalje je Krevelj obdolžen še dveh tatvin koles. Eno kolo je ukradel meseca avgusta izpred neke gostilne v Brezicah. — Meseca septembra je pa ukradel izpred neke gostilne v Ljubljani kolo znamke »Opel«, ga tudi prenapredil in ga prodal za Din 370.

== Žalni dan UVI v Celju. Krajevni odbor UVI v Celju obhaja svoj vsakoletni žalni dan v spomin svojih tovarišev, vseh v svetovni vojni padlih in pogrešanih ter potem umrlih invalidov v petek, 20. t. m. ob 8 zjutraj v farni cerkvi sv. Danijela v Celju, kjer se bo opravila črna maša. K udeležbi se vabijo vsa občinstva in vse članstvo.

== Nedeljski sport. V nedeljo popoldne se je vršila na Glaziji pred številnim občinstvom I. razredna prvenstvena tekma med SK Celjem in ZS Hermesom, ki je končala z rezultatom 3:3 (2:2).

== Dopoldne bi se po morala vršiti v Gaberju II. razredna tekma med SK Olimpom in SK Šostanjem. Ker SK Šostanja ni bilo, je izgubil tekmo s 3:0.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 17. oktobra: 11.00 Solška ura: Higijsko predavanje, 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, plošče, 18.00 Otroški kotiček (Manca Komarova), 18.30 Plošče, 19.00 Francoščina (prof. Prezelj), 19.30 Položaj Slovencev ob vstopu v leto 1848 (Dostal), 20.00 Radio orkester (plesna glasba), 20.45 Slovenske narodne v ženskem tercetu s spremljevanjem kitare, pojo sestre Bogataj, 21.15 Vokalni solistični koncert grufice Pinjinske, 22.00 Čas, poročila, 22.30 Angleške plošče.

Sreda, 18. oktobra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Komorna glasba, Radio-kvintet 18.30 Radio orkester 19.00 Čas je soditi o prvotnem enobitstvu človeka (Fr. Tersegav) 19.30 Literarna ura: Novejši francoski romani (M. Jarc) 20.00 Pevski koncert g. Julija Betetta 20.45 Klavirski koncert g. Čerepnjina 21.35 Radio orkester 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz.

Drugi programi

Torek, 17. oktobra:

Belgrad: 19.30 Klavirski koncert, 21.05 Slovenska glasba, Radio orkester — Zagreb: 20.15 Beethovnova VI. simfonija (plošče), 21.05 Koncert (tenor, klavir) — Dunaj: 17.25 Vokalni koncert komornega zbora, 19.25 Prenske opere iz gledališča — Budimpešta: 13.30 Salonska kapela, 18.40 Koncert vojaškega orkestra, 19.25 Leteči Holandej, opera Wagner — Leipzig: 16.00 Orkestralni koncert, 17.10 Koncert solistov (flauta, klavir, čelo, violina, harfa) — London: 21.15 Bachova glasba (solisti, zbor, komorni orkester) — Praha: 16.00 Orkestralna glasba, 21.25 Radio orkester — Varšava: 15.40 Komorna glasba, 16.55 Solisti (violina, tenor), 20.00 Lahka glasba.

Po sledovih boljševiške revolucije

Najsvečnejši spomeniki - onečaščeni

Poročevalec nekega dnevnika je preživel počitnice v Moskvi. Med drugim je obiskal tudi zgodovinski Novodevičji samostan, kjer se je bila morala pokoriti po ponesrečenem prevratu pod Petrom Velikim njegova uporna sestra Zofija. Časnikar je debelo gledal, ko je stopil skozi starinska vrata. Razsežno samostansko pokopališče, zadnji dom uglednih moskovskih osebnosti, se je spreminilo v zanemarjeno letovišče ali taborišče. Nagrobne plošče so odpeljali in jih porabili za nove stavbe. Napol naga deca je balinala in bila žogo sredi razdrtilih gomil. Na pokopališču je zraslo nešteto pritličnih delavskih lesenih barak. Ženske so navezale na padajoče križe vrvi in sušile perilo. Neki »izletnik« je pritrtil na dva križa gugalno mrežo, se zleknil nanjo in ubiral harmoniko. Kokoši so se potikale po grobovih in koze so jim delale družbo. Grob znanega romanista Pisemskega je izgubil tudi ploščo z napisom a je še obdan z zarjavelo železno ograjo. Tudi tu je nekdo uredil kurnik, prekopal grob in menda nasejal travo. Kure brskajo po zemlji. V ograjo zatakne dolge palice rabijo za sedala. Del pokopališča je spremenjen v polje, kjer dobro uspeva krompir. Grobovi so izginili.

Kdo je bil tu pokopan? — je vprašal tujec. — Kdo ve, — je brezbržno odgovoril mož, ki je pobiral po tleh drobce porcelanastih spominskih ploščic in zarjavele ostanke umetnih vencev. — Zdaj je to brez pomena.

Rabil je te ostanke, da bi jih popravljene in poslikane nanovo prodal. Ima dosti odjemalcev,

ker je izdelovanje novih »verskih embleme« zelo oteženo.

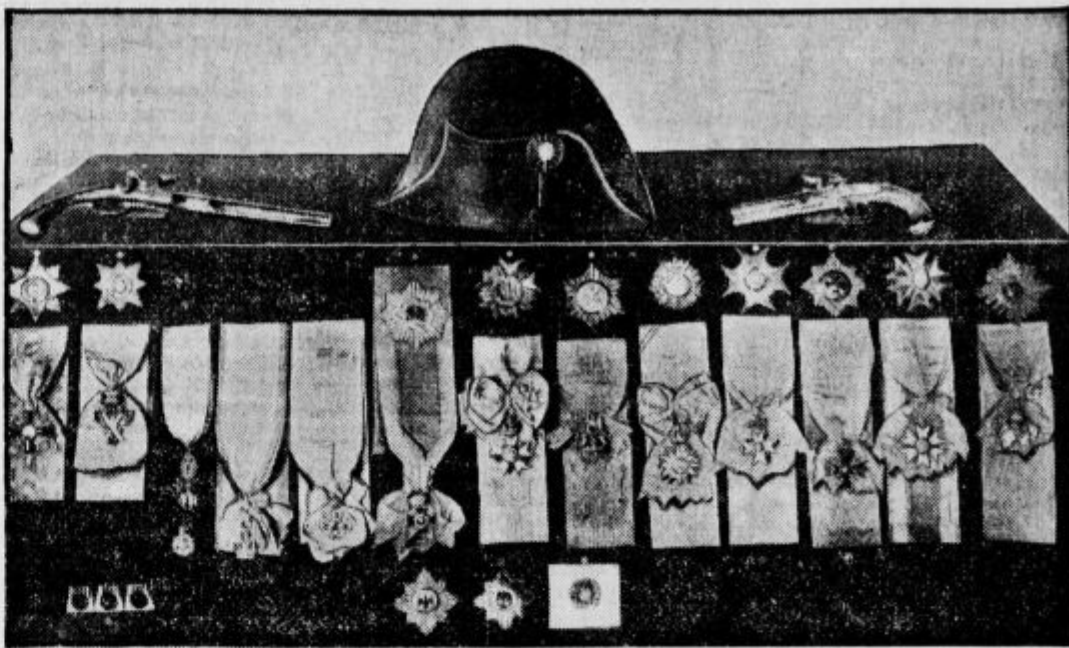
Klub komunistične mladine - v samostanski cerkvi

Iz kletnih prostorov pod nekdanjo samostansko stolnico Smolenske Marije se sliši godba. Ozke vijugaste, zelo obrabljene kamenite stopnice vodijo v sedanji klub komunistične omladine. Starinsko, z vlažnim mahom pokrito zidovje krasijo slike Marxa in Lenina. Mladeniči mrcvariyo harmonike in gosli, polegajo s časopisi po klopeh. Vsi kadijo. Ta klub je prav žalosten. Nekoč je tu bila mrtvašnica!

Samostanski razsežni vrt je davno posekan. Gospodinje pred barakami pripravljajo obed in se ne zmenijo za nekdanje spomine. Na nekem štoru sedi s popotno palico v roki čuden, osamljen stariček in neprestano gleda bližnji grob. Tu počiva znani general Brusilov. Deca je porabila ta grob za trdnjavo in igra rusko-japonsko vojno. Ena skupina brani grob, druga napada. Kepe zemlje iznad groba rabijo branilci za kroglice, s katerimi obmetavajo sovražnike.

Boljševiki so onečastili zgodovinsko samostansko poslopje z zoprnimi slikami, ki smešijo menihe in s tem hočejo pobijati verstvo. Brezbožniki morajo sami priznati, da ima sliha »propaganda« samo negativen učinek na vse, ki še niso pozabili na spodobnost. Priznajo, da so dosedanja sredstva odpovedala in so potrebni »novi načini borbe«, ki pa jih ne morejo zlahka najti.

Pred njim je trepetala vsa Evropa

V berlinskem muzeju so do 1. 1919 hranili izredno dragocena odlikovanja, ki jih vidite na sliki. To so svetinje, ki jih je zgubil Napoleon I., ko je bežal po bitki pri Belle Alliance. Cesar je jahal na konju, v vozu za njim pa so peljali njegova odlikovanja. Sovražnik je voz zajel in pozneje odvedel svetinje v Berlin. Junija 1. 1919 so nemški dijakji priredili pred muzejem demonstracije proti Franciji in Belgiji ter tudi zažgali francoske in belgijske zastave pred spomenikom Friderika Velikega. Tedaj so tudi ukradli iz muzeja svetinje, ki jih vidite na sliki. Te dni je neznanec ta dragocen zaklad izročil pruskemu ministrskemu predsedniku Göringju in ta ga je zopet shranil v muzej in

postavil v omaro poleg druge omare, v kateri je shranjena suknja Friderika Velikega.

Zbirka sestoji iz Napoleonovega klobuka, ki so ga takrat nazivali »petit Chapeau« in o katerem je šel glas, da pred njim trepeče vsa Evropa. Nadalje je v tej zbirki dragocena cesarjeva pištola in dolga vrsta častnih redov, med temi tudi svetinja z napisom »Un contre dix« (eden proti deset). To je geslo 84. francoskega pešpolka, ki ga je ustanovil Napoleon sam. Ščit s tem geslom so še pred vojno posneli Francozi in v Parizu ga je nekdo izobesil kot izvirnega. Vseh redov je 16, med njimi red častne legije, lombardske železne krone, pruskega črnega orla, ruski red Andreja itd.

Da bo zakon srečen!

V St. Louisu v Ameriki je sodnik Hartman izdelal zakonik, ki vsebuje po njegovem mnenju vsa praktična navodila za srečen zakon. Ta zakonik določa: Mož je dolžan izročiti 10% dohodkov svoji ženi za njene osebne izdatke. Njegova dolžnost je tudi, da krije vse stroške za gospodinjstvo in gospodarstvo v hiši Ostali denar si lahko sam porabi. Na drugi strani je žena dolžna, da vsaj enkrat na dan skuha možu toplo jed. Mrzla jed je dopustna samo ob nedeljah. Žena mora vsati eno uro pred svojim možem, pripraviti zajtrk in liste. Poleg tega mora žena v družbi svojega moža udeležiti se vseh družabnih prireditev, bodisi v kinematografu in gledališču ali na sportnem igrišču. Ko pride mož domov zvečer z dela, ga mora žena pristrčno sprejeti in izogniti se vseh neprijetnih prizorov.

Velik dar za Marijino svetišče

Neka gospa, ki noče, da bi prišlo njeno ime v javnost, je darovala dva milijona in pol frankov za zgradbo novega svetišča v Beauraingu v Belgiji, kjer se je prikazala Mati božja šolskim otrokom. Kakor znano, so se cerkvena oblastva do zadnjega upirala in niso hotela dovoliti, da bi se na tem mestu gradila cerkev. Končno pa je škof odredil cerkveno preiskavo o imenovanju prikazni in na podlagi te preiskave dovolil, da se postavi na tem mestu Marijino svetišče. Omenjena gospa je zadela pet milijonov na loteriji in polovico od tega podarila gradbenemu odboru.

V boji proti jetiki!

S tem letakom opozarja odbor za pobijanje jetike Francoze na veliko nevarnost te strašne bolezni in prosi za podporo.

Radijska ura

Neki inženjer je izumil radijsko uro. Njegova žepna ura z navadnimi kazalci nedvomno ima veliko bodočnost. Izumitelj predlaga, naj se zgradi osrednja radijska postaja z določeno valovno dolžino, ki bo stalno oddajala točni čas. Radijske ure v slehernem žepu in stanovanju bodo sprejemale njene valove. Radijske ure imajo mnogo prednosti. Lastnikom jih ne bo treba navijati, povsod bodo kazale isti čas, nikoli ne bodo kasne ali prehitre. Urarjem jih ne bo treba regulirati. Vsakdo bo vedno imel v žepu točno, po rimski zvezdarni overjene časovne podatke.

Letalci imajo svojo cerkev

Na slovitom letališču Le Bourgetu pri Parizu so te dni dogradili cerkev, ki je namenjena letalcem. Posvečena bo Karlu Boromeju v spomin na rajnega nadškofa Karla Gibierja, ki je vedno podpiral letalstvo, in tudi v spomin na ponesrečenega oceanskega letalca Karla Nungeserja.

Strašno maščevanje nad odvetnikom

Advokat Paletti iz Ternia v Italiji je postal žrtev strašnega maščevanja. Neki trgovec, proti kateremu je omenjeni advokat vodil proces, je nesrečno žrtev napadel na cesti in jo šestkrat zabodel. Paletti je kmalu nato umrl.

Vsake 4 minute se rodi 1 Japonec

Med vsemi državami, ki beležijo narodopisne podatke, izkazuje Japonska največji prirastek prebivalstva in celo stalno presega lastne najvišje dosežene številke. Zdj objavljene podatki ministra za zdravstvo, izkazujejo v zgodovini ljudskega šteta edinstven slučaj. Prebivalstvo je v teku enega leta (1932) naraslo za 1.007.868 oseb. Lansko število rojstev je znašalo 2.182.743 (za 80.737 več kakor leta 1931) in število smrti 1.174.875 (za 65.579 manj kakor predlani). Materinsko varstvo je posebno očitno znižalo umiranje dojenčkov. Ministrsko poročilo ugotavlja, da se je rodilo lani povprečno v teku vsakih štirih minut po eno novo japonsko dete. Vendar pa se je istočasno znižalo število porok, kar je posledica draginje, brezposelnosti in tudi vojne, ki je odpoklicala znatno število ženinov. Predlani so našli na Japonskem 519.193 porok, lani 496.574 in letos njih število ne bo presegalo štiristo tisoč.

66 učenk se je zastrupilo

Iz Pariza poročajo da se je na dekliški gimnaziji v Limogesu zastrupilo 67 učenk pri jedi. Doslej še niso mogli ugotoviti, ali je bila zastrupljena voda, ali jedila. Devet bolnic je v smrtni nevarnosti.

S topom na kite

S tem nenavadno majhnim topom streljajo ribe, ki se prikažejo v bližino kalifornijske obale. Top izstreljuje puščice, ki je z žico zvezana z ladjo. Na ta način lovijo v prvi vrsti kite in streljajo nanjo

Sveti oče Pij XI. je obiskal te dni baziliko Santa Maria Maggiore, ki stoji izven Vatikana, to je papeževe države. Podoba nam kaže, kako sveti oče podeljuje sveti blagoslov množici, ki se je zbrala pred pročeljem cerkve.

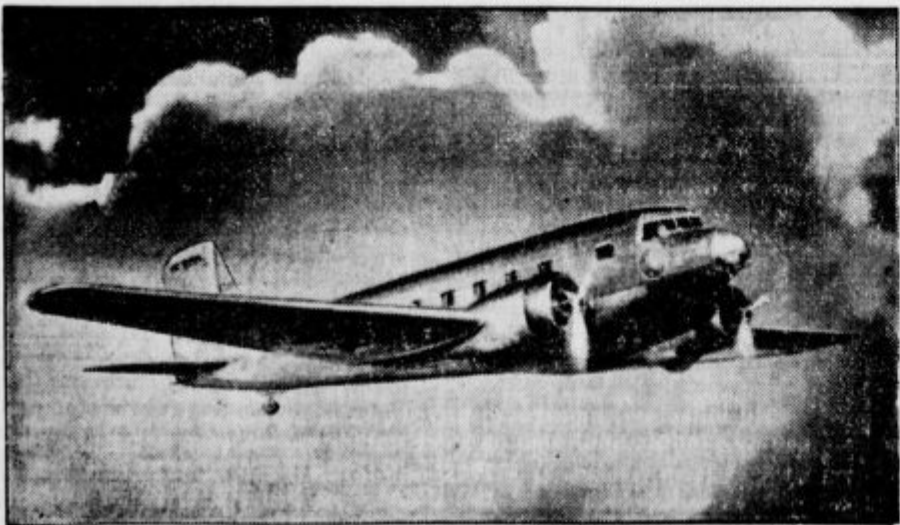
Res ameriška:

Pogreb v reklamne namene

Američani so znani za najbolj iznajdljive v reklamah. V zadnjem času je reklama v Ameriki zadobila že vprav odvratno lice. Tako se je na primer dogodilo v New Yorku, da so vprizorili celo umeten pogreb, da bi zbudili čimvečjo pozornost pred meščani. Po eni najprometnejših ulic se je pomikal mrtvaški spreved. Za krsto je šla peš v črni obleki mlada gospa. V Ameriki ni navada, da bi hodili pogrebci peš. Jokala je na ves glas. Hotela je pokazati, da gre za pogreb ubožnega moža, čigar vdova ni imela niti toliko denarja, da bi mogla plačati kočijaža. Jasno, da je ta nenavaden pogreb zbudil izredno pozornost meščanov. Ne samo radovedneži, temveč tudi usmiljeni, ki jih je ganila usoda uboge vdove, so se pridružili sprevedu, toda kakšno razočaranje, ko je spreved zavil v neko stransko ulico in se tam ustavil. V črno oblečen gospod je skočil z voza in nagovoril navzočne takole:

»Gospo in gospodje! To ni nikak navidezen pogreb. V krsti leži v resnici truplo g. Johna Wellcomea Amaya. Pred seboj vidite žalujočo vdovo. Toda njena bolest bi bila neprimerno manjša, ko bi jo bil mister Amy zavaroval pri zavarovalnici I. I. Castita gospoda, naučite se nekaj iz tega primera. Razdelil vam bom okrožnico. Gospe, posvarite svoje moške. Vsak hip vas lahko zadene iste usoda kaor vdovo g. Amya. Gospodje, ako nočete, da ostanejo vaše žene po vaši smrti brez oskrbe, potem sklenite zavarovalno pogodbo z zavarovalnico I. I. Nikar ne zgubite naše okrožnice. Mislite vedno na našo zavarovalnico, ki vam bo pomagala iz nesreče.«

Nato je spreved krenil v drugo ulico. Na drugem vogalu se je ta prizor ponovil in vdova je med tem časom vpila in jokala; saj je bila plačana za to delo. Za ta pogreb so se pozneje seveda zanimala oblastva in uvedla stroko preiskavo.

Američani so zgradili ogromno potniško letalo, vse iz kovine. Doslej smo a velikih oceanskih parniških reki, da so to plavajoči hoteli, danes že lahko rečemo o teh ogromnih letalih, da so letišča. To letalo so zgradili v mestu Glendale.

Dunajski goveji sejem 16. oktobra. Dogon je znašal 873 volov, 424 bikov in 691 krava, skupno 1988, od tega iz inozemstva 458. Cene so bile naslednje (v šil za kg žive teže): voli 1,05–1,50, bikli 1–1,20, krave 0,92–1,15 in klavna živina 0,70–0,90. Tendenca: pri dobrem poslu so se prvorstni voli podražili za 2–3 groše, II. in III. so ostali neizpremenjeni, bike so prodajali po čvrstih cenah, krave pa po slabših kot prejšnji teden. Končno se je klavna živina podražila za 3 groše.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Šiviljska pomočnica

pridna in poštena gre k boljši šivilji samo za hranje in stanovanje nekaj mesecev. Naslov v upravi »Slovenca« št. 12170. (a)

Služkinja

za vsa hišna dela, zmožna nekoliko kuhanja in ki je več let služila v eni službi, želi zaposlitve. (a)

Pošteno dekle

z dežele, želi službo. — Najraje v okolici Maribora, za natakarcio ali v kuhinjo, s 1. ali 15. novembrom. Zna šivati ter je obiskovala gospodinj-ski tečaj. Ponudbe v upr. »Slovenca« v Mariboru pod »Poštena« št. 12312.

Službo majerja

ali oskrbnika iščem ali vzajem v najem posestva. Ponudbe na podruž. »Slovenca« Celje. (a)

Službo organista

cerkovnika iščem kjerkoli v Sloveniji ali na Hrvaškem. Trezen, pošten, marljiv. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zvest« št. 12318. (a)

Izurjena šivilja

z večletno prakso — se priporoča damam na dom. Sv. Petra nasip 49-I. (a)

Vajenci

Pekovskega vajenca

sprejem. Oskrba pri meni. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 12278. (v)

Vajenca

v trgovino mešanega blaga sprejme Em. Fux v Metliki. (v)

Trgovskega vajenca

sprejme Josip Tiršek, trgovina mešanega blaga na Polzeli, Savinjska dolina. Javijo naj se le sinovi poštenih kmečkih staršev, ki so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. (v)

Službo dobe

Pletilja

dobro izvežbana — dobi trajno službo pri M. Fleimš, Hrastnik. (b)

Mlada pisarniška moč

zmožna slovenskega in nemškega jezika, se proti kavciji 5000 Din sprejme. Ponudbe pod »Zanesljiva« št. 12315 na upravo »Sl.« Maribor. (b)

Kroj. pomočnika

samo z večletno prakso boljših salonov, sprejem. Slabe Ludvik, Kranj. (b)

Hlapca h konjem

in za poljska dela sprejem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12307. (b)

Zastopnika

z inkasom iščemo za Slovenjgriški okraj. Ponudbe poslati pod »Stalna služba« št. 12293 na upr. »Slovenca«. (b)

Kdo mi lahko

priporoči res pridno, pošteno in zdravo dekle za vse? Dopise pod »Hvaležna« št. 12314 na upr. »Slov.« Maribor. (b)

Raznašalca

za kruh, s svojim kolesom, sprejem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12279. (b)

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

lepo, solčno, snažno, s 3 sobami in pritliklinami, v lepem delu mesta — se odda s 1. novembrom t. l. Ogleda se lahko med 11 in 12 uro v Levstikovi ulici 21-II., desno. (č)

Soba in kuhinja

se odda s 1. novembrom v Cankarjevi ulici št. 5, Studenci pri Mariboru. č

Enosobno stanovanje

suho, oddam. Rožna dol. cesta VII., št. 4. (č)

Sostanovalca

sprejem v lepo, solčno sobo poceni. Sodarska št. 6-I. (za Florjansko cerkvijo). (s)

Soba

lepa, opremljena ali prazna, se takoj odda. Betnavska cesta 73, Maribor.

Gospodična

oziroma dijakinja — se sprejme na stanovanje z vso oskrbo poceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12308. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Gostilno

staro znano, dobro ideoč, v letoviskem kraju na Gorenjskem, oddam v najem zmožnemu zakonskemu paru. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavcija 10.000 Din« št. 12304. (n)

Kino projektor

dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe z označbo tipe in cene na »Radio«, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. (l)

Vakovratno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir. Ljubljana, Wolfsova ulica št. 3

Orehe

letošnje, zdrave — kupim vsako množino proti takojšnjemu plačilu pri prejetju. Ponudbe z navedbo cene in množine, kakor čas dobave vposlati na Alojzij Planštein — Senovo pri Rajhenburgu. Istotam se sprejme bolj priletna gospodinja k dvema moškima osebama. (k)

Prodamo

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg

Specialno izbiro

modnih hlač in pumocart dobiti najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Vino in vinski mošt

sladek! Osrednje vinarske zadruge za Jugoslavijo — Kongresni trg št. 2. (l)

Smrekove hmelovke

dobro in poceni naprodaj samo sigurnim plačnikom. Ponudbe na upravo »Sl.« pod št. 12326. (l)

Zimska jabolka

prodaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Vinogradno kolje

smrekovo, zelo poceni, na veliko, lahko dobe sigurni plačniki v gotovini. Ponudbe na upravo »Sl.« pod št. 12324. (l)

Kislo zelje

novi, prvovrstni rezano in cele glavice za sarmo, s sodečki v vsaki množini dobavljiva po brezkonkurenčnih cenah Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10 Tel. 25-91

Slivovka

fini, domača, 200 l, in 100 l hrušcovca ugodno prodam. Tudi manjše količine. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12303 ali Rožna ulica 15, kjer se dobi tudi vzorec. (l)

Otroška posteljica

dobro ohranjena, ceno naprodaj. Sv. Petra c. 26, manufaktura trgovina. (l)

KUPUJTE SLOVENEČ IN ZAHTEVAJTE GA POVSJOD

Glasba

Citrašil!

Izšel je II. zvezek »Slov. nar. pesmi za citre in petje« v peti pomnoženi izdaji. V zvezku je tudi za samouke in začetnike posajilo o Flažoletu. Cena 20 Din. Zvezki se dobe pri podpisnem. Seznam zvezkov na razpolago. — Ivan Kiferle, Ljubljana — Gosposka ulica 9. (g)

Klavirji

prvovrstni instrumenti - različnih tvrdi kakor tudi lastnih izdelkov že od 11.000 dalje dobiti pri

R. WARBINEK

Ljubljana, Gregorčičeva 5 Dolgoletna garancija. — Prodaja na obroke tudi proti bančnim knjižicam. Strokovnjska popravila in uglaševanje izvršujem točno in ceno. — Najcenejša izposojevalnica.

Obrt

Mlinarji!

Rz prosa, ajdo in jočmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina žita in moka. Resljeva cesta 24.

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Prevečkrat sem se pudrala in ...

izgubila sem tako zaročenca

Moja koža se je svetlikala in blestela, bila je raskava in pegava. Neki strokovnjak mi je dejal, da so posledice prepogostega pudranja. Doznanla sem tudi, da obstoja tajnost očuvanja sveže in prekrasne polti v enkratnem pudranju na dan. Ali, moj zaročenec me je medtem že zapustil. Ugotovila sem, da se puder Tokalon obdrži na licu pri vsakem vremenu štirikrat tako dolgo, kakor navadni pudri. Ta puder zožuje tudi razširjene znojnice in odpravlja vse sledove sijaja in bleśka na licu.

Moja koža je mastna, ugotovila pa sem, da puder Tokalon iz smetanove pene tudi taki koži daje svežo in prekrasno polt brez bleśka. Uspehi uporabe so ravno taki, kakor pri onih ženah, ki imajo suho in normalno kožo. Divni so občutki v zavesti trajno lepe polti podnevi in ponoči brez vednega pudranja.

Ali ste že poravnali naročnino?

Zahvala

Vsem, ki ste nam lajšali boleť in izrekli ustmena ali pismena sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega, predobrega soproga, sina, brata, strica in vsake, gospoda

Karla Potočnika

polkovnika v pokoju

izrekamo tem potom našo najpristnejšo zahvalo. Posebno iskreno se zahvaljujemo č. duhovščini, gospodu divizionarju generalu Cukavcu in častniškima zboroma ljubljanske in škofjelške garnizije, nadalje Sokolskemu društvu Škofja Loka za časteče spremstvo in ginstivo petje, rodbini veleindustrijalca g. Dolenca in pokojnikovim lovskim tovarišem za nad vse požrtvovalno pomoč v bridkih urah. Slednjič naša najtoplejša zahvala za prekrasne poslovilne besede g. Vladimira Kapusa, ki jih je govoril v imenu Lovskega društva v Škofji Loki in za občutene besede pokojnikovega poslednjega komandanta g. polkovnika M. Radoviča ob odprtem grobu, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so spremili blagopokojnika na zadnji poti.

Žalujoci ostali.

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Ceka in smrt

»Imel je bič in me je tepel, žalil me je na vse načine, kakor se more ženska žaliti, mučil me je in se naslajal ob mojih bolečinah. Vse to, je rekel, dela zato, ker sem ga pustila, da je tako dolgo čakal, ker sem ga mučila s svojimi pismi. In pri vsem tem me je ljubil.« V najhujši krutosti, je rekel, »je največja nežnost. Mučil te, ker te ljubim, bolan sem ob tebi, mogel bi te takoj zadaviti!« Vedno iznova mi je mučil telo ... In jaz, bila sem hladna kot led. Občutila sem samo eno: najhujši gnus, neodoljiv stud nad njim. Nad njegovimi očmi, nad rumenimi, velikimi zobmi in modročnimi lasmi, nad naprej štrlečimi ličnimi kostmi in rumeno poltjo, pred vsem pa nad njegovim vonjem. In da je bil tako majhen, da so se udje njegovega telesa gibali kakor pri mački, to se je navdajalo z neodoljivo odporostjo. Ko je zaspal, sem se obklesala in odšla. Pustila sem mu listič, na katerem sem mu sporočila, da odhajam za vedno. »Kje je zdaj?« sem vprašala tiho.

»Ne vem, nobene vesti nimam o njem. In mišle si. Alja, zdaj hrepenim po njem vsak dan. Spominjam se vsake minute, ki sem jo z njim preživela in želela bi, da bi se vsaka povrnila ... Hotela bi zopet okusati tisto podrejenost, da, tiste bolečine, ki so se mi takrat zdele tako poniževalne. Naj bi me mučil, naj bi me tepel kot takrat, samo da bi me tudi zopet ljubil kot takrat. Toda ne poklič me, ne more mi odpustiti, da sem takrat tako očitno pokazala, da se mi stidi ... Tudi jaz ga ne morem povabiti, ker mu ne morem od-

pustiti tega, kar mi je storil, čeprav koprnim po tem ...«

Grizelda Nikolajevna je vstala. »To sem Vam nameravala povedati, Alja.« Dolgo sva molčali. Potem sva šli počasi po stopnicah dol.

»Prezirajte vse ljudi, Alja!« je začela zopet. »Ničesar ne iščite v njih dušah; najvažnejše človeku ni duša, ampak telo. Vsak človek je žival, samo prikriva to. Ta bolje, drugi manj dobro. Umetnost, znanost, poezija, tehnika, vse to je samo na površju življenja. Življenje se loveku začne tam, kjer začne živeti telo. Vse drugo je le slepilo ... Ljudje mislijo najbolj na to in žive najbolj v tem, o čemer najmanj govorijo. To je njihovo telo! Tako Vam zdaj govorim; prej sem drugače mislila.«

Ko sva prišli dol, je stal profesor Weidle v nekem kotu in čakal. To mi je bilo preveč. Grizelda Nikolajevna je rekla smeje:

»Naš profesor danes ne bo mislil na zgodovino renesance, ampak na Vas in Vaše oči. Taki so ljudje. Celotno najbrihtnejši. Ljubezen je močnejša od razuma.«

Poslovili sva se in odšla sem hitro domov, ne da bi se ozrla nazaj.

Ne, ne, to ni mogoče ... To ne more biti, sem mislila vsa razburjena. In njegovih predavanj ne bom obiskovala! Sicer sem bila pa sama kriva. Zakaj sem tako neumno zardela? In kakšne neumne misli so mi danes ves dan rojile po glavi? Ne, ne, samo knjige, nič drugega kot knjige! O, že vem, kako se bom kaznovala! Danes sem hotela v gledališče poslušati Evgenija Onjegina, toda za kazno bom ostala doma in se ukvarjala z jezikoslovjem. Da, ravno z jezikoslovjem, ker me najmanj zanima.

10. oktobra 1916.

Danes nisem imela predavanj; bila sem prosta. Šla sem k materi v spalnico in sem se ponudila, da bi šla namesto kuharice, ki je obolela, na trg nakupovat. Čudno me je pogledala, zmajala z glavo in rekla: »Zdi se mi, da si prismojena! Ali bi te ne bilo sram, če bi šla brez ceste s koskom, ki iz njega gleda meso in repa?«

»Ne,« sem rekla odločno.

»Prav res ne morem razumeti, odkod imaš ta čudna nagnjenja,« je rekla mati jezno. »Saj vendar nisi služkinja, da bi šla na trg! Razen Maše se bo že še kaka druga dobila; v skrajnem primeru lahko telefoniram in mi vse prineso v hišo. V resnici mi ne gre v glavo, odkod imaš ta proletarska nagnjenja!«

Molčala sem in šla; jaz vedno pokažem, kakšna sem, ne kakor drugi ljudje. Nevoljna sem bila in sem šla na univerzo. Pred menoj je sopihala kuharica, ki je komaj nosila težki jerbis. Stopila sem k njej in rekla, da bi ji rada pomagala. Pogledala me je tako začudeno, da sem se na glas zasmejala. Pomagala sem ji pa vendarle. — Bila sem potem ves večer slabe volje.

Zelo mi je žal, da materi vedno napravljam neprijetnosti. Toda, so stvari, ki se z njimi nikakor ne morem sprijazniti. Vedno me n. pr. jezi, če naša stara Maša spoštljivo stoji pred menoj in me vika, dočim jo jaz tikam. Nekoč sem začela vse vikati. Toda čudno, vsem poslom je bilo to mučno in prosilo so me, naj jih še nadalje tikam. Tako jih zdaj včasih vikam, včasih pa tikam, pa ne eno ne drugo mi zdaj ni prav.

19. oktobra 1916.

Zdaj moram pa vendar že nekaj napisati o našem docentu, kajti odkar je pri nas, sem ga že nekoliko spoznala. Kar o njem vem, tako zelo na-